

Zšedženak.

Pr ot y f a

za Serbow

na lěto

*Maćica
serbska.*

1879.

Z nakladom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji J. E. Smolerja.

Čištčej Smolerjez knižičičičeženje w maćičnym domje w Budyšinje.

W tutym 1879. lécze po Skhrystuſku, kotreż 365 dnjow wopſchija, liczi ſo:

wot ſtworjenja ſwěta	5828,	wot ſałoženja budyſſeho tachantſtwa	659,
wot wuſtajenja julianſkeje protyki	1924,	wot ſpoczátka reformazije	362,
wot czerpjenja a horjeſtacza Skhryſtuſkowneho	1846,	wot naroda krala Alberta	51,
wot ſpoczátka kſcheciſcijanſtwa w Eſerbach	859,	wot ſałoženja maczizy ſerbskeje	32.

Zyrkwinske lětne ſnamjenja.

W porjedzenej Reho- rjowej protyzy:	W starej julianſkej protyzy:
18 . . . ſlota liczba	18.
12 . . . wobwódb ſlónza	12.
7 . . . romſke danſte cziſtlo	7.
E . . . piſmnik njedželſti	G.
VII . . . epaktj	VIII.
13. haperleje . . jutrowniczka	1. haperleje.
24 njedzele po ſwj. trojizy do 1. adventa	26 njedzele.

Sacznice ſlóneczka a mēſaczka.

W lécze 1879 ſo ſlóneczko dwójzj, mēſaczť jedyn króć ſaczmi. Prěnje ſacznice ſlóneczka ſtanje ſo 22. januara dopoſdnja 9 hodž. 57 min. a je widžicž we wječornej Afriſke, w poſonſkej Afrizy a w dźele poſonſkeje Ameriki. Druhe ſmėje ſo 19. julija dopoſdnja 8 hodž. 10 min. a budže widžene w atlantiſkim morju, w Oſtindiſkej a w poſonſkej Europiſkej; w poſonžnej Europiſkej a pola naſ ſo wot njeho nicžo abo jenož mało widžicž da. Pola naſ budže jenož te ſacznice mēſaczka widžene, kotrež ſo 28. dezbembra rano wot 4 hodž. 35 m. hačž do 6 hodž. 13 m. ſtanje.

W lécze 1879 knjezi Merkur. ♀

Stolětna protyka praji, ſo ſu te lěta, w kotrychž Merkur knjezi, bóle ſuche a ſymne, dylži cžopke a teho dla bóle njeplódnje, dylži plódnje.

Małeto budže pſchi ſapoczátku cžopke a ſuche, w meji ſmėjejy pak wjele mróſow a wjerſnjenjow.

W lécžu budže wjele deſchczikow, kotrež pak ſuchu ſemju prawje woſchewicz njemóža. Szyno a žito ſo derje domkhowatej, hdžž ſo ſ nimaj khwata.

Sapoczátk naſymy budže pjecza deſchczikojty, jeje kónž pak ſuchji.

Bo rjanej naſymje pſchiindže pſchi ſapoczátku dezbembra ſyma ſ wjele ſněhom, kiž hačž do februara ležo woſtanje.

Małětny ſym, woſebje ječzmjen, móže ſo derje radžicž; tola dyrbi ſo woſchitko ſahe woſhycž.

Sdžž je lěto prjedy w lécze ſuche a cžopke byto, dha rožka a pſchenza mało ſornow ale wjele ſlónny

da, je-li pak prjedawſche lěto mokre byto, budže wjele ſornow.

Prěni a poſleni ſym budžetaj najlěpſchej.

Tu a tam budže wjele ſadu; najbóle budže raniſchi a poſonžny wětr ducž, ale mało hrimanjow ſo ſa zyle lěto ſmėje.

Schtyri lětny cžakny.

Sapoczátk nalécza: 20. mērza w nozy 12 hodž.
= lécza: 21. junija wječzor 8 hodž.
= naſymy: 23. ſeptembra dopoſdnja 11 hodž.
= ſymy: 22. dezbembra rano 5 hodž.

Schtyri kwatembry.

W porjedzenej Reho- rjowej protyzy:	W starej julianſkej protyzy:																							
5. mērza	<table border="0"> <tr> <td rowspan="4"> <table border="0"> <tr> <td>{</td> <td>Reminiſcere</td> <td rowspan="4">}</td> <td>21. februara.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>ſwj. Trojizy</td> <td>23. meje.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>kſchizja</td> <td>19. ſeptembra.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>Luzije</td> <td>19. dezbembra.</td> </tr> </table> </td> </tr> <tr> <td>4. junija</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>17. ſeptembra</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>17. dezbembra</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	<table border="0"> <tr> <td>{</td> <td>Reminiſcere</td> <td rowspan="4">}</td> <td>21. februara.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>ſwj. Trojizy</td> <td>23. meje.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>kſchizja</td> <td>19. ſeptembra.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>Luzije</td> <td>19. dezbembra.</td> </tr> </table>	{	Reminiſcere	}	21. februara.	{	ſwj. Trojizy	23. meje.	{	kſchizja	19. ſeptembra.	{	Luzije	19. dezbembra.	4. junija			17. ſeptembra			17. dezbembra		
<table border="0"> <tr> <td>{</td> <td>Reminiſcere</td> <td rowspan="4">}</td> <td>21. februara.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>ſwj. Trojizy</td> <td>23. meje.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>kſchizja</td> <td>19. ſeptembra.</td> </tr> <tr> <td>{</td> <td>Luzije</td> <td>19. dezbembra.</td> </tr> </table>			{	Reminiſcere		}	21. februara.	{	ſwj. Trojizy	23. meje.	{	kſchizja	19. ſeptembra.	{	Luzije	19. dezbembra.								
			{	Reminiſcere			}	21. februara.																
			{	ſwj. Trojizy				23. meje.																
	{	kſchizja	19. ſeptembra.																					
{	Luzije	19. dezbembra.																						
4. junija																								
17. ſeptembra																								
17. dezbembra																								

Jutrowna tabella.

1880: 28. mērza. (pſch. l.)	1884: 13. haperl. (pſch. l.)
1881: 17. haperleje.	1885: 5. haperleje.
1882: 9. haperleje.	1886: 25. haperleje.
1883: 25. mērza.	1887: 10. haperleje,

12 njebeſte ſnamjenja.

♋ boran, ♌ byť, ♍ dwójnikaj, ♎ raf, ♏ lan, ♐ knježna, ♑ waha, ♒ ſchforpion, ♓ tſělnit, ♈ koſorožť, ♉ wódnj muž, ♊ rybje.

Abbreviatury abo pſchifrótschenje ſłowow.

☉ ſlóneczko, ☽ mēſaczť, ☾ poſny mēſaczť, ☾ p. pleni bėrtliť, ☾ mlody mēſaczť, ☾ prěni bėrtliť ſk. p. ſkhadjenje popoſdnju, ſk. d. ſkhadjenje dopoſdnje ſk. p. khowanje popoſdnju, ſk. d. khowanje dopoſdnje, h. hodžina, m. minuta.

1879. Januar,

wulki rójt,
ma 31 dnjow.

Tydzenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Dezember.	⊙ řhadž. h. m.	⊙ řhom. h. m.	☾ Přijeřte řnanjenj.	☾ řh. a řh. h. m.
	Evangelfka.	Katholřka.					
1. tydžej.	Text dop.: Jan. 4, 34—36; pop.: Romřř. 8, 24—28.						
1 řrjeda	Nowe lěto	Nowe lěto	20 Ignaca	8	5 4	2	řh. d.
2 řchtwórtř	Małcharja	Małcharja	21 Juliany	8	5 4	3	2 6
3 pjatř	Řařchpra	Anthera	22 Anastazij.	8	5 4	4	3 17
4 řobota	Bałzarja	Tita	23 10 martr.	8	5 4	5	4 28
2. tydžej.	Text dop.: Łuf. 12, 16—21; pop.: Tita 3, 4—7.						
5 njeđžela	Řj. p. now. l.	Řj. p. now. l.	24 4. adv.	8	4 4	7	5 37
6 pónđžela	3 kralow	Swj. 3 kral.	25 Boži dž.	8	4 4	8	6 39
7 wutora	Juliany	Božidara	26 2. dž. hod.	8	4 4	9	7 30
8 řrjeda	Erharda ☺	Severina	27 Ščěpana	8	3 4	10	řřh. p.
9 řchtwórtř	Čeřcřiměra	Juliana	28 20000 mrt	8	3 4	11	5 29
10 pjatř	Zachariařa	Agathona	29 Njew. dž.	8	3 4	13	6 52
11 řobota	Mloyřije	Theodořija	30 Davita	8	2 4	14	8 15
3. tydžej.	Text dop.: Mat. 3, 13—17; pop.: Galat. 3, 23—29.						
12 njeđžela	1. n. p. 3 řr.	1. n. p. 3 řr.	31 n. p. hodž.	8	2 4	16	9 38
13 pónđžela	řilarija	Leonteja	1 jan. 1879	8	1 4	17	11 1
14 wutora	řelixa	řilarija	2 Melanije	8	0 4	19	řřh. d.
15 řrjeda	Bohuwěra ☾	Řawoła	3 Gordija	7	5 9	20	0 25
16 řchtwórtř	Erđmuthy	Marcella	4 Theofanta	7	5 8	22	1 51
17 pjatř	Antonija	Antonija	5 Malachija	7	5 8	23	3 17
18 řobota	řelicity	Řět. řtoł w Ř.	6 3 kralow	7	5 7	24	4 38
4. tydžej.	Text dop.: Mat. 4, 1—12; pop.: Romřř. 12, 1—6.						
19 njeđžela	2. n. p. 3 řr.	2. n. p. 3 řr.	7 1. n. p. 3 řr.	7	5 6	26	5 49
20 pónđžela	řab. a řebařř.	řab. a řařř.	8 Jurija kr.	7	5 5	28	6 46
21 wutora	řaňže	řaňže	9 Polyeukta	7	5 4	29	7 27
22 řrjeda	Řinzenza ☉	Řincenca	10 Reh. Naz.	7	5 3	31	řřh. p.
23 řchtwórtř	řharity	Řarije řlub.	11 Theodořij.	7	5 2	33	5 53
24 pjatř	Řimotheja	Řimotheja	12 Fastiana	7	5 1	35	7 8
25 řobota	Řaw. wobř.	Řaw. wobř.	13 Hermila	7	4 9	36	8 21
5. tydžej.	Text dop.: Jan. 1, 35—43; pop.: Romřř. 12, 14—21.						
26 njeđžela	3. n. p. 3 řr.	3. n. p. 3 řr.	14 2. n. p. 3 řr.	7	4 8	38	9 31
27 pónđžela	řana Řhryř.	Řitalina	15 Paw. Ah.	7	4 6	40	10 40
28 wutora	Řarolinj	Čyrilla	16 Řětř w řjč.	7	4 5	42	11 49
29 řrjeda	Theořalba	Řranca řal.	17 Athanařij.	7	4 4	43	řřh. d.
30 řchtwórtř	Řbelgundy ☽	Řartiny	18 Antonija	7	4 3	45	1 0
31 pjatř	Řirgilija	Řětra 3 Moły	19 Makarja	7	4 2	47	2 10

řermanki a řkótne wiki.

řuanjeřřcho * řeka řkótne wiki; řnanj. ř pař řermank a řkótne wiki. řbžež ničo řtajene njeje, tam je jenož řermank.

2. Łipřř.
 6. řulow.*
 8. Řjeřwacžibło.*
 27. Řinřbóřř.* řubaň. řumburg.
- NB. Dořełž řo řermanki družby přřepoloža, řha řu řmyřli moźne.

Řeřřaczkowe přřeměnenje a wjedro.

- ☺ Pořiny meř. 8. jan. pop. 0 hodž. 45 min. po-ťaje na řymu a řněž.
- ☾ Pořłeni řertřit 15. jan. přřip. 12 hodž. 0 min. ma wětr a řněž.
- ☉ Młoby meř. 22. jan. pop. 0 hodž. 48 min. moźe deřčezřit přřinjeřř.
- ☽ Přřeni řertřit 30. jan. pop. 0 hodž. 42 min. přřinjeřře řařo řymu.

řtołětna protyka.

Nowe lěto řo je řymu řapocenje; 8. řanje řněž; 9. do 14. řyma; wot 15. řyma trochu řařtanje, ale na to řařo řněž a deřčezřit pónđže a to řacz do řónža řraje.

Ř nowemu lětu 1879.

Řeřř nowe lěto witařny do řiwenjenja na řemi, džat nječ řu přřenje wopory, džat Bóhu ř řěřłuřřemi, řo nam Bóh nařřpřez je da a řo nař řiřčěže přři-řrywa je řřkótom řwojeř řnabj. — Řječ dobre wiocho řo poradž, měr, řubóžež nječ řo řpori, a přřjódž w nařřim řeř-řoworřtwi nječ dořny duč řo řori, řaj, řyř řeřřři řud a řraj teź w tutym řečze wuźiwaj wiochu řnabu a wiocho řbože.

Łěto ma dołhi pęřř. — Duž řo ř dořeřjenjom něko ř nowa Bóhu pod-řamj, ř nowa na to nowe łěto jecho řnabu pęřtamj.

1879. Februar, mały różł, ma 28 dnjow.

Tydzieńje a dnj.	Porzedżena protyka.		Stara julianska protyka. Januar.	☉		Wiecjeje inamjen.	☾ śh. śh. h. m.
	Evangeliska.	Katholska.		śhadż. h. m.	śhow. h. m.		
1 śobota	Brigitty	Ignaca	20 Euthym.	7 40	4 48	☿	3 20

6. tydzień. Text dop. Jan. 1, 47—51; pop.: Romsk. 13, 8—10.

2 njeđzela	4. n. p. 3 fr.	4. n. p. 3 fr.	21 3. n. p. 3 k.	7 39	4 50	☿	4 24
3 pónđzela	Błażija	Błażija	22 Timothej.	7 37	4 52	☿	5 20
4 wutora	Beroniki	Beroniki	23 Klemenca	7 35	4 54	☿	6 6
5 śrjeda	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 33	4 56	☿	6 41
6 śhtwórtk	Dorotheje	Dorotheje	25 Reh. th.	7 32	4 58	☿	7 6
7 pjatk	Richarda ☺	Romualda	26 Xenofona	7 30	5 0	☿	śh. p.
8 śobota	Honorata	Jana martr.	27 Jan. Khr.	7 28	5 1	☿	7 17

7. tydzień. Text dop.: Jan. 2, 23—25; pop.: 1 Kor. 9, 24—27.

9 njeđzela	Septuages.	Septuages.	28 Septuag.	7 27	5 3	☿	8 43
10 pónđzela	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignacija	7 25	5 4	☿	10 9
11 wutora	Eufrosiny	Defiderija	30 Basilija	7 24	5 6	☿	11 36
12 śrjeda	Jordana	Eulalije	31 Cyra	7 22	5 8	☿	śh. d.
13 śhtwórtk	Eulalije ☺	Jordana	1 februar.	7 20	5 10	☿	1 3
14 pjatk	Valentina	Valentina	2 Mar. wuč.	7 18	5 12	☿	2 27
15 śobota	Faufstina	Faufstina	3 Błażija	7 16	5 14	☿	3 41

8. tydzień. Text dop.: Jan. 4, 5—15; pop.: 2 Kor. 11, 21—31.

16 njeđzela	Sexagesima	Sexagesima	4 Sexages.	7 14	5 16	☿	4 42
17 pónđzela	Konftanzije	Konftancije	5 Agathy	7 12	5 18	☿	5 27
18 wutora	Konfordije	Konfordije	6 Dorotheje	7 11	5 19	☿	5 59
19 śrjeda	Sufanny	Gabina	7 Parthena	7 9	5 21	☿	6 23
20 śhtwórtk	Leberachta	Eucharija	8 Theodora	7 7	5 23	☿	6 40
21 pjatk	Eleonory ☺	Wdelheids	9 Nikofora	7 5	5 24	☿	śh. p.
22 śobota	Pëtra stol.	Pëtra stol.	10 Charal.	7 2	5 26	☿	7 15

9. tydzień. Text dop.: Jan. 4, 19—30; pop.: 1 Kor. 13.

23 njeđzela	Estomihi	Quinquag.	11 Estom.	7 0	5 28	☿	8 24
24 pónđzela	Matthiaśa	Matiaśa	12 Meticija	6 58	5 30	☿	9 34
25 wutora	Póśtniż	Póśtnich	13 Póśtn.	6 56	5 31	☿	10 43
26 śrjeda	Popj. śrjeda	Popj. śrjeda	14 Popj. srj.	6 55	5 33	☿	11 54
27 śhtwórtk	Bollbrechta	Leandra	15 Onesima	6 53	5 34	☿	śh. d.
28 pjatk	Matarija	Matarija	16 Pamfila	6 50	5 36	☿	1 3

Germanki a śkótné wiki.

3. Jarow. Kulow.*
5. Njeśwacjidto.* Nadeberg.*
10. Śhorjelz.† Eufow.†
15. Budyścin.*
17. Kulow.
18. Gaśpn.†
22. Kalawa.*
24. Wojereż.† Wostrowz. Damna.*
25. Wrody.†
26. Wjernacziż.†

Wjeścackowe pśchmenjenje a wjedro.

- ☺ Potny mjeś. 7. febr. rano 2 hodż. 39 min. śmieje hrośne wjedro.
- ☾ Pośleni bértik 13. febr. wjeżor 7 hodż. 51 min. poŹaje na deścziŹojte wjedro.
- ☼ Młody mjeś. 21. febr. rano 5 hodż. 1 min. pśchinjeje hneś a wëtr.

Stolëtna protyka.

- 1.—4. samróczene njebo; 5. rjanj dzeń; 9. wulka śyma; 10. śymny dzeń, każ ja wjele lët njeje byt; 11. a 12. jara śyma; 14. ćzopło i deścziŹitom, na kotryś wulka woda pšëduje; hacż do kónca hnehojta a wëśkitojta wjedro.

Śchtóž ja wotćezen pśchima, nicjo w horśczi nima. — Wudri i ćzajom woponunja, kajanka ho ujetwórcza. — Wjeđž, jo wśchak mały Źazpiti je wulkemu też wuzitiy.

Wudzo ćzinja protyku a Bóh wjedro. — Ćzma ludzi njeje, ale Źowala. — Dobra njeđzela Ćze mječ dobru pónđzela. — Żeneho Źichtoma dla hola njepanje. — Njech ho dze, taż ho dze, jeno jo ho Źe-poze. — KuŹowana lu-bowćz a porjedżana rjan-woŹć, to nietyje. — Wiaży jiać je, a lëpje Źlodzi. — Wudowz ma Źicźku a Źchlicźku, młody hólz nima nicjo.

1879. Měrc,

nalětnik,

ma 31 dnjow.

Tydźenje a dny.	Porjedžena protyka.		Stara julianiska protyka. Februar.	☉		Měsće Janjen.	☾
	Evangeliska.	Katholiska.		řhdaj. h. m.	řhow. h. m.		
1 ěobota	Albina	Albina	17 Theodora	6 48	5 38	☾	2 9
10. tydźeń.	Text dop.: Jan. 5, 5-18; pop.: 2		Kor. 6, 1-10.				
2 njeđzela	Invocavit	1. n. pósta	18 Quadrg.	6 46	5 40	☾	3 8
3 pónđzela	Kunigundy	Kunigundy	19 Archippa	6 44	5 42	☾	3 56
4 wutora	Hadriana	Adriana	20 Lea bisk.	6 41	5 44	☾	4 36
5 řrjeda	Swatember	Sudje dny	21 Timothej.	6 39	5 45	☾	5 6
6 řhtwórtk	Fridolina	Fridolina	22 Eugen	6 37	5 46	☾	5 29
7 pjatk	Perpetuy	Domascha W.	23 Polykarp.	6 35	5 48	☾	5 48
8 ěobota	Filemona	Filemona	24 Mar. pod.	6 33	5 50	☾	řh. p.
11. tydźeń.	Text dop.: Łuf. 9, 51-56; pop.: 5		Febr. 12, 1-6.				
9 njeđzela	Reminisc.	2. n. pósta	25 1. n. póst.	6 31	5 52	☾	7 41
10 pónđzela	Alexandra	Anastafije	26 Porfyrija	6 29	5 54	☾	9 11
11 wutora	Rofiny	Eulogija	27 Prokopa	6 26	5 55	☾	10 42
12 řrjeda	Rehorja	Rehorja	28 Basilija	6 24	5 57	☾	řh. d.
13 řhtwórtk	Salomona	Nicefora	1 měrc	6 22	5 59	☾	0 10
14 pjatk	Boř. pjatk	Mathildy	2 Hesychija	6 19	6 1	☾	1 31
15 ěobota	Řhrytosa	Łongina	3 Eutropija	6 17	6 2	☾	2 36
12. tydźeń.	Text dop.: Jan. 11, 1-16; pop.: 1		Pětr. 2, 21-25.				
16 njeđzela	Oculi	3. n. pósta	4 2. n. póst.	6 15	6 3	☾	3 26
17 pónđzela	Herty	Patricija	5 Konona	6 13	6 5	☾	4 2
18 wutora	Anselma	Chrilla	6 42 martr.	6 11	6 7	☾	4 28
19 řrjeda	Łofesa	Łofesa	7 Kapita	6 9	6 9	☾	4 48
20 řhtwórtk	Łoachima	Łoachima	8 Theofyl.	6 6	6 10	☾	5 3
21 pjatk	Benedikta	Benedikta	9 Sebast.	6 4	6 12	☾	5 17
22 ěobota	Kasimira	Ottaviana	10 Kodrata	6 2	6 14	☾	řh. p.
13. tydźeń.	Text dop.: Jan. 11, 32-46; pop.: 1		Řomřk. 5, 1-6.				
23 njeđzela	Łátare	4. n. pósta	11 3. n. póst.	5 59	6 15	☾	7 10
24 pónđzela	Gabriela	Simeona	12 Theofana	5 57	6 17	☾	8 30
25 wutora	Mar. přhip.	Mar. přhip.	13 Nicefora	5 54	6 19	☾	9 39
26 řrjeda	Kařtula	Łudgera	14 Agapija	5 52	6 21	☾	10 50
27 řhtwórtk	Kuperta	Kuperta	15 Sabina	5 50	6 22	☾	11 55
28 pjatk	Angeliki	Řigta III.	16 Benedikt.	5 48	6 23	☾	řh. d.
29 ěobota	Eustachija	Eustachija	17 Aleksija	5 46	6 25	☾	0 56
14. tydźeń.	Text dop.: Jan. 11, 47-57; pop.: 1		Řomřk. 8, 31-39.				
30 njeđzela	Łudica	5. n. pósta	18 4. n. póst.	5 44	6 27	☾	1 48
31 pónđzela	Deřlawa	Balbiny	19 Khrysan.	5 42	6 28	☾	2 31

Sermanki a řkótně wiki.

1. Drjówf.* Trěbule.
3. Břkopizy.* Łuboras.†
- Bahań.† Žemr.*
- Přodf.† Kulow.*
4. Bart.* Borsčej.†
5. Niekwaćibfo.*
8. Wěřofchow.*
10. Łowojalž. Kořbóřf.†
11. Łas.† Dobřolug.*
15. Břtawa. Łubin.*
- Kufow.*
17. Gařřtrom.† Břtawa.*
- Gubin.* Křchwald.†
- Šřankřow.†
18. Křořyn.* Křhland.*
19. Wěřpof.*
22. Gotořin.* Šty Ko-
- morow.*
24. Břřkopizy.* Dubž.†
- Dražžany (řt. měřto).
- Křchbad.† Šty Ko-
- morow. Grabin.*
29. Łubnjow.*
31. Łubij.* Połěžniža.*
- Řšřřow.* Mužatow.†

Měřačřkowne přře-

měńjenje a wjedro.

- ☾ Přěni běřřřik 1. měřza dop. 8 ěodž. 56 min. móže řjane čzople dny přřijnjeřř.
- ☉ Pořny měř. 8. měřza pop. 2 ěodž. 7 min. jařo na řymu pořaže.
- ☾ Pořłeni běřřřik 15. měřza rano 4 ěodž. 39 min. ma řymne dny.
- ☉ Mřody měř. 22. měřza wječřor 10 ěodž. 2 min. řěpřře wjedro přři- njeřře.
- ☾ Přěni běřřřik 31. měřza rano 2 ěodž. 3 min. ma čzopleřře wjedro.

Šřolěřna protyka.

Wot 1. do 7. měřza je wjedro řymne a wěřřřofařte; wot 8. do 17. budže jara řyma; 19. wěřr, deřřeč a řněř; 20. a 21. deřřeč a řyma; 22. ěačř do řóna budže jara njewobřřajne wjedro.

Wřobemu dubej dnr- biřřř ř čřařřom řřowu čřečř. — Wřobofečř je tornofečř.

1879. Haperleja,

jutrownik,

ma 30 dnjow.

Tydzień a dnij.	Porzeczna protyka.		Stara julianjska protyka. Mierz.	☉		Miejsce jnanjen.	☾
	Ewangelsta.	Katholsta.		sthadz. h. m.	thow. h. m.		
1 wtutora	Theodory	Huga	20 Sabbasa	5 39 6 30		3 4	
2 frjeda	Kosimundy	Kosimundy	21 Jakuba	5 37 6 32		3 30	
3 sctwórtk	Tugendreichi	Richarda	22 Basilija	5 34 6 34		3 50	
4 pjatk	Ambrosija	Ambrozija	23 Nikona	5 32 6 35		4 8	
5 sobota	Magima	Vincenca Fer.	24 Zacharias.	5 31 6 36		4 25	

15. tydzień. Text dop.: Jan. 12, 1—13; pop.: Filip. 2, 5—10.

6 njedzela	Palmar. ☺	Bowoncza	25 Palmar.	5 28 6 38		stf. p.
7 póndzela	Louisy	Herm. Jos.	26 Gabriela	5 26 6 40		8 8
8 wtutora	Colestina	Mansueta	27 Matrony	5 24 6 41		9 41
9 frjeda	Theofila	Mar. Kleof.	28 Hilariona	5 22 6 43		11 8
10 sctwórtk	Sel. sctw.	Zeleny sct.	29 Zel. stw.	5 19 6 45		stf. d.
11 pjatk	Czichi pjatk	Wulki pjatk	30 Cichi pj.	5 17 6 47		0 23
12 sobota	Eustorgija	Julija	31 Hypatija	5 15 6 48		1 21

16. tydzień. Text dop.: Mat. 28, 1—10; pop.: 1 Petr. 1, 3—9.

13 njedzela	1. kw. jut. ☾	1. j. dz. jut.	1 hap. jut.	5 12 6 50		2 2
14 póndzela	2. kw. jut.	2. j. dz. jut.	2 2. sw. jut.	5 10 6 52		2 32
15 wtutora	Baterna	Baterna	3 Niketasa	5 8 6 53		2 53
16 frjeda	Narona	Anastafija	4 Jozefa	5 7 6 54		3 10
17 sctwórtk	Rudolfa	Narona	5 Theodula	5 5 6 56		3 24
18 pjatk	Valeriana	Cleuthera	6 Eutyhija	5 2 6 58		3 38
19 sobota	Hermogeny	Khrystofoma	7 Jurija	5 0 6 59		3 50

17. tydzień. Text dop.: Jan. 20, 19—23; pop.: 1 Kor. 15, 50—57.

20 njedzela	Quasimod.	1. n. p. jut.	8 Quasim.	4 58 7 1		4 5
21 póndzela	Abolarija ☉	Sotera	9 Euppsych.	4 56 7 3		stf. p.
22 wtutora	Sotera	Sulpicija	10 Terenca	4 54 7 5		8 38
23 frjeda	Jurija	Jurija	11 Antipasa	4 52 7 7		9 46
24 sctwórtk	Alberta	Fidela	12 Basilija	4 49 7 8		10 49
25 pjatk	Marka	Marka ev.	13 Martina	4 47 7 9		11 44
26 sobota	Kleta	Kleta	14 Aristarch.	4 46 7 11		stf. d.

18. tydzień. Text dop.: Mat. 18, 1—7; pop.: Romf. 10, 8—14.

27 njedzela	Mis. Dom.	2. n. p. jut.	15 Mis. Dom.	4 44 7 12		0 28
28 póndzela	Vitala	Vitala	16 Agapije	4 42 7 14		1 3
29 wtutora	Sibylle ☾	Petra m.	17 Symeona	4 40 7 16		1 30
30 frjeda	Eutropija	Kathy Sin.	18 Jana Dec.	4 38 7 17		1 53

Sermanski a skótne wiki.

1. Brivald. Pizn.†
2. Njeswaczidlo.*
3. Kamjeiz.* Schorjez.* Wjesow.†
5. Budyshin.† Kalawa.* Drtrand.* Trébule.†
7. Witow.* Luboras.†
8. Warijcz.*
15. Scherachow.
16. Džeje.†
21. Kinsbórt.* Pózfow. Wósporf.* Khoczebus.† Miforas.†
23. Radeberg.* Zarow.*
26. Drjów.*
29. Krakow.† Damna.† Brody.†

Měšaczkowe psche- mėnjenje a wjedro.

☺ Połny mėš. 6. hap. wječor 11 hodz. 22 min. potaže na řuchu řmu.

☾ Pořleni bėrtik 13. hap. pop. 3 hodz. 17 min. može czopke dnij wřiznjesz.

☉ Młody mėš. 21. hap. pop. 2 hodz. 53 min. ma jenaf rjane wjedro.

☾ Přeni bėrtik 29. hap. pop. 3 hodz. 44 min. potaže na plódnij czař.

Stolėtna protyka.

Hačž do 15. je řuche a řymne wjedro; 16. a 17. w nozj wulke mjerřnjenje; 24. hačž do kónca budze czoplo.

Jutrowniczka.

W najřwječjšija jutrowniczka w břichczu řelenym, naletnim, budž nam řwojatočnje powitana w tempłu Anjeřowym wřřokim. Šwiate přehendže wutrobu czucze, njerowprajne řiba řo ģnucze, řhdž twoje řwony nam řkncza a twoje řřerluske řwncza řaleluja do wřczestke.

W! ģladaj, komu wėrit řy, hačž tež je wėry dořtojn. — Mėczeje řorjo, nēczeji řmėd. — Wėcznje pňřny, niřny duřčny.

1879. Meja,

rózjomnit,

ma 31 dnjow.

Sermanki a skótne wiki.

1. Bart.†
3. Syn Komorow.* Wětšichow.*
5. Kaczej. Kamjenjom.† Stolpnjo. Žahań.† Kulow.*
7. Nješwacziđlo.*
10. Budyščin.* Dobro-
lug.*
12. Bistopizn. Wojereczn.† Luboras.† Kulow.†
Madmértah.
13. Ruhlant.
14. Nowe Město p. Stolp-
nja. Polczniža.* Kam-
burg.* Zembr.†
15. Bještom.† Golofčin.*
17. Žitawa.* Kalawa.*
19. Kamjeńž.† Lubij.†
Subin.†
21. Rukom.* Wětenža.†
24. Subin.* Witow.* Trě-
bule.*
26. Bistopizn.* Kins-
bórt.* Wóspork.* Ru-
kow. Lubin. Estant-
now.† Hróbk.†
27. Barčez.† Gašyn.†

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyfa.		Stara	☉		☽	
	Evangeliska.	Katholska.	julianska protyfa. Saperleja.	šhad. h. m.	řhom. h. m.	Měšće řnaužen.	řř. řř. h. m.
1 šchtwórtk	Jil. a Jakuba	Jil. a Jakuba	19 Pafnuzija	4 36	7 19	☾	2 11
2 pjatk	Sigismunda	Sigismunda	20 Theodora	4 34	7 21	☾	2 28
3 řobota	Řščiž nam.	Řščiž nam.	21 Januarja	4 32	7 22	☾	2 45

19. tydžen. Text dop.: Jan. 21, 20—22; pop.: 1 Pětr. 2, 11—17.

4 njeđžela	Jubilate	3. n. p. jutr.	22 Jubilate	4 31	7 23	☾	3 3
5 pónđžela	Gottharda	Gottharda	23 Jurija	4 29	7 25	☾	3 23
6 wutora	Jana wrót. ☺	Jana wrótn.	24 Sabasa	4 27	7 26	☽	řř. p.
7 řrjeda	Bohuměra	Stanislawa	25 Marka	4 26	7 28	☽	9 59
8 šchtwórtk	Dietricha	Mich. zjew.	26 Basilija	4 24	7 30	☽	11 7
9 pjatk	Sioba	Rehorja Naz.	27 Symeona	4 22	7 32	☽	11 55
10 řobota	Wiktorije	Antonija	28 Jasona	4 20	7 33	☽	řř. b.

20. tydžen. Text dop.: Mat. 28, 18—20; pop.: Žaf. 1, 13—18.

11 njeđžela	Cantate	4. n. p. jutr.	29 Cantate	4 19	7 35	☽	0 31
12 pónđžela	Pankraza	Pankraca	30 Jakuba	4 18	7 36	☽	0 56
13 wutora	Servaza ☾	Servaca	1 meje	4 16	7 37	☽	1 15
14 řrjeda	Ahryštiana	Bonifacija	2 Athanas.	4 14	7 39	☽	1 31
15 šchtwórtk	Sofije	Sofije	3 Timotheja	4 13	7 40	☽	1 44
16 pjatk	Sary	Jana z Nep.	4 Pelagija	4 11	7 42	☽	1 58
17 řobota	Jodofa	Ubalda	5 Ireny	4 10	7 43	☽	2 11

21. tydžen. Text dop.: Luk. 11, 1—4; pop.: 2 Kor. 9, 8—11.

18 njeđžela	Rogate	5. n. p. jutr.	6 Rogate	4 8	7 45	☽	2 27
19 pónđžela	Potenzija	Pětr a Čölest.	7 Křiž. Khr.	4 7	7 46	☽	2 44
20 wutora	Theresije	Basilija	8 Jana j.	4 6	7 48	☽	3 6
21 řrjeda	Prudenz. ☉	Prudencija	9 Jesaiasa	4 4	7 49	☽	řř. p.
22 šchtwórtk	Bože řpicže	Bože řpicže	10 Bože řtp.	4 3	7 50	☽	9 39
23 pjatk	Deřiderija	Deřiderija	11 Mocija	4 2	7 51	☽	10 27
24 řobota	Hany	Hany	12 Pankraca	4 1	7 53	☽	11 5

22. tydžen. Text dop.: Žap. řř. 1, 15—26; pop.: Eřř. 2, 4—7.

25 njeđžela	Exaudi	6. n. p. jutr.	13 Exaudi	4 0	7 54	☽	11 33
26 pónđžela	Bedy	Bedy	14 Isidora	3 59	7 55	☽	11 57
27 wutora	Florenza	Madlěny	15 Pachomij.	3 57	7 57	☽	řř. d.
28 řrjeda	Wylema	Germana	16 Theodora	3 56	7 58	☽	0 16
29 šchtwórtk	Manilija ☽	Marimiana	17 Andronik.	3 55	7 59	☽	0 32
30 pjatk	Wiganda	Ferdinanda	18 Pětra a D.	3 54	7 0	☽	0 48
31 řobota	Petronelle	Petronelle	19 Patricija	3 53	7 2	☽	1 5

Měřadžkowe pšče- měnjenje a wjedro.

☺ Polny měř. 6. meje rano 7 hodž. 9 min. pichnješe rjane płódne wjedro.

☾ Pořleni běřtitk 13. meje rano 3 hodž. 33 min. požaje na wěřfikožte a deřřčikožte wjedro.

☽ Młody měř. 21. meje rano 6 hodž. 48 min. řmeje deřřčž a řrimanja.

☽ Přěni běřtitk 29. meje rano 0 hodž. 34 min. pichinješe řreniřče dnj.

Stolětna protyfa.

Rjane wjedro traje hačž do 6. meje; 7. wětr; wot 8. do 18. budže jara čzopto; wot 25. do 29. pónđže płódny deřřčž; wot 29. hačž do kónža jara płódny čzab.

Wudž řrjadny, dha nje-
budžeřch nihdy řadny. —
Róžny ptacž, řiž řpěwa,
njeje řolobit.

1879. Junij,

poźniej,

ma 30 dnjow.

Dermanski a skótna wiki.

3. Wolbramoży. Kulow.
4. Njechwacziłto.*
9. Grabin.*
10. Krocyn.* Bizin.†
12. Khoczebus.*
14. Lubijow.*
16. Ghorjelz.† Gubin.*
- Rychwald.†
18. Nadeberg.* Damna.†
19. Khoczebus.* Dtrand.*
21. Lubin.*
23. Suczina. Hallsctrow.*
- Kóřtrow.* Golořchin.*
- Lubari. Mużakow.†
24. Bart.* Wjeleczin.
- Brodny.†
25. Golořchin. Żarow.
26. Khoczebus.*
28. Kalawa.* Sty Komorow.*
30. Drazdżany (nowe miasto). Rychbach.†
- Drjónof.* Luboras.†
- Rošbórt.†

Tydźenje a dnj.	Porjędźena protyka.		Stara juliansta protyka. Meja.	sthad. h. m.	thow. h. m.	Njebiešte Inamjen.	st. th. h. m.
	Evangelsta.	Katholsta.					
23. tydźeni.	Text dop.: Zap. st. 2, 1—13; pop.: Eph. 1, 9—14.						
1 njeđzela	1. h. h. wjatt.	1. f. swjatt.	20 1. s. swj.	3 52 8	3		1 24
2 pónđzela	2. h. h. wjatt.	2. f. swjatt.	21 2. s. swj.	3 52 8	4		1 48
3 wutora	Grařma	Kwirina	22 Basiliska	3 51 8	5		2 17
4 řrjeda	Kwatem. ☺	Suche dnj	23 Michała b.	3 50 8	6		st. p.
5 sctwórtk	Bonifazija	Bonifaca	24 Simeona	3 49 8	6		9 44
6 pjatt	Benigna	Roberta	25 Jan. hl.	3 49 8	7		10 26
7 řobota	Lutreczije	Lutreczije	26 Karpa j.	3 49 8	8		10 56

24. tydźeni.	Text dop.: Zap. st. 2, 38—39; pop.: Romst. 11, 26—33.						
8 njeđzela	Sw. h. troj.	Swj. f. troj.	27 Sw. sw. tr.	3 48 8	9		11 19
9 pónđzela	Prima	Feliciana	28 Eutycha	3 48 8	10		11 36
10 wutora	Onofrija	Onofrija	29 Theodos.	3 47 8	11		11 51
11 řrjeda	Barnabař. ☾	Barnaby	30 Isaaka m.	3 47 8	11		st. d.
12 sctwórtk	Bożeho częła	Boż. częła	31 Hermea	3 47 8	12		0 4
13 pjatt	Lobiařa	Basilija w.	1 junija	3 46 8	13		0 18
14 řobota	Eliseja	Eliseja	2 Nicefora	3 46 8	13		0 32

25. tydźeni.	Text dop.: Zap. st. 2, 42—47; pop.: 1 Jan. 4, 16—21.						
15 njeđzela	1. n. p. h. troj.	2. n. p. swj.	3 1. n. p. s. t.	3 46 8	14		0 49
16 pónđzela	Engelberta	Kainera	4 Metrofan.	3 46 8	14		1 9
17 wutora	Laury	Marka	5 Dorotheje	3 46 8	15		1 36
18 řrjeda	Arnolfa	Marcelina	6 Besarion.	3 46 8	15		2 10
19 sctwórtk	Gervasija ☉	Gervasija	7 Theofila	3 46 8	16		st. p.
20 pjatt	Sylberija	Sylberija	8 Theodora	3 46 8	16		9 6
21 řobota	Filipiny	Mloysija	9 Cyrilla A.	3 46 8	16		9 37

26. tydźeni.	Text dop.: Zap. st. 3, 1—10; pop.: Żaf. 1, 21—25.						
22 njeđzela	2. n. p. h. troj.	3. n. p. swj.	10 2. n. p. s. t.	3 46 8	17		10 2
23 pónđzela	Basilija	Agripiny	11 Bartrom.	3 46 8	17		10 23
24 wutora	Jana řcheż.	Jana řcheż.	12 Onofrija	3 47 8	17		10 39
25 řrjeda	Elogija	Elogija	13 Akwiliny	3 47 8	17		10 56
26 sctwórtk	Jeremiáša	Jana Paw.	14 Eliseja	3 47 8	17		11 11
27 pjatt	7 spanzow ☽	Ladiřtawa	15 Amosa	3 48 8	17		11 28
28 řobota	Lea	Lea II.	16 Tychona	3 48 8	17		11 49

27. tydźeni.	Text dop.: Zap. st. 4, 8—21; pop.: 1 Tim. 6, 1—6.						
29 njeđzela	3. n. p. h. troj.	4. n. p. swj.	17 3. n. p. s. t.	3 49 8	17		st. d.
30 pónđzela	Paw. wop.	Paw. wop.	18 Leoncija	3 49 8	16		0 15

Njechwaczkowe pschemjenjenje a wjedro.

- ☺ Połny meř. 4. jun. pop. 2 hodź. 33 min. pschijeře czopke wjedro.
- ☾ Pořleni bértik 11. jun. pop. 5 hodź. 45 min. połaže na deřchų.
- ☼ Młody meř. 19. jun. wječor 9 hodź. 17 min. lubi rjenjeje wjedro.
- ☽ Wreni bértik 27. jun. rano 8 hodź. 54 min. smeje řrimanja.

Stoletna protyka.

Junij řo ř rjanym wjedrom řapoćuje; 9. hacź do 10. deřchų; hacź do 13. řurjawa; na to deřchųżitoje wjedro hacź do 23.; wot 24. hacź do kónza bubže rjenje.

Šdeż je blada, tam je řusto řwada.
 Młody hólz pol řemjana.
 — Brunka řo rad w wodze tunka. — Czim wjaży řo pschikaduje, czim bole řo pali. — Komuż řony mreja a konje řteja, temu řo řubto roji. — Kólzdy je tam naj-řadřcho, hdeż ma runja řwojeho.

1879. Julij,

praznik,

ma 31 dnjom.

Sermanki a škótne wiki.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara juliansta protyka. Junij.	☉		Mjeseće inamjen.	☾
	Evangelsta.	Katholsta.		šhadž. h. m.	šhov. h. m.		
1 wutora	Theodoricha	Theodoricha	19 Jud. jap.	3 50 8 16	☾	☾	0 50
2 frjeda	Mar. domp.	Mar. domp.	20 Met. bisk.	3 51 8 16	☾	☾	1 41
3 šhtwórtk	Kornelija ☺	Feliadora	21 Juliana	3 51 8 16	☾	☾	šh. p.
4 pjatk	Ulrika	Udalrika	22 Eusebija	3 52 8 15	☾	☾	8 54
5 šobota	Scharlotty	Dominiki	23 Agripiny	3 53 8 14	☾	☾	9 20

28. tydženi. Text dop.: Zap. št. 5, 16—21; pop.: 2 Kor. 4, 13—18.

6 njedžela	4. n. p. š. tr.	5. n. p. šwj.	24 4. n. p. s. t.	3 54 8 14	☾	☾	9 40
7 pónđžela	Wilibalda	Wilibalda	25 Febronije	3 55 8 13	☾	☾	9 55
8 wutora	Kiliana	Juliana	26 Davita th.	3 56 8 13	☾	☾	10 10
9 frjeda	Cyrilla	Felicity	27 Samsona	3 57 8 12	☾	☾	10 24
10 šhtwórtk	Bohufhwala	Zenona	28 Cyra	3 57 8 12	☾	☾	10 39
11 pjatk	Pia ☾	Pia I.	29 Pět. a Paw.	3 58 8 11	☾	☾	10 54
12 šobota	Hendricha	Jan. Gualb.	30 Paw. nar.	3 59 8 11	☾	☾	11 13

29. tydženi. Text dop.: Zap. št. 5, 34—42; pop.: 1 Pět. 3, 8—15.

13 njedžela	5. n. p. š. tr.	6. n. p. šwj.	1 julija	4 0 8 10	☾	☾	11 36
14 pónđžela	Bonaventury	Bonaventury	2 Suk. Mar.	4 1 8 9	☾	☾	šh. d.
15 wutora	Zap. džel.	Zap. džel.	3 Hyacinta	4 3 8 8	☾	☾	0 8
16 frjeda	Rafaela	Mar. Karm.	4 Handrija	4 4 8 7	☾	☾	0 48
17 šhtwórtk	Alexija	Alexija	5 Athanasij.	4 5 8 6	☾	☾	1 41
18 pjatk	Eugenija	Somfronija	6 Sisoasa	4 6 8 5	☾	☾	2 45
19 šobota	Rufina ☾	Marthy	7 Dom. Ak.	4 8 8 3	☾	☾	šh. p.

30. tydženi. Text dop.: Zap. št. 6, 1—7; pop.: Romf. 6, 3—6.

20 njedžela	6. n. p. š. tr.	7. n. p. šwj.	8 6. n. p. s. t.	4 9 8 2	☾	☾	8 28
21 pónđžela	Praxeda	Daniela	9 Pankracij.	4 10 8 1	☾	☾	8 47
22 wutora	Mar. Madl.	Mar. Madl.	10 45 martr.	4 11 8 1	☾	☾	9 3
23 frjeda	Apolinara	Apolinara	11 Eufemije	4 12 7 59	☾	☾	9 19
24 šhtwórtk	Šhrystiny	Šhrystiny	12 Prokla	4 14 7 58	☾	☾	9 35
25 pjatk	Safuba	Safuba	13 Gabriela	4 15 7 56	☾	☾	9 54
26 šobota	Hany ☾	Hany	14 Akwile	4 16 7 55	☾	☾	10 18

31. tydženi. Text dop.: Zap. št. 6, 8—15, 7, 55—57; pop.: 1 Pět. 5, 5—10.

27 njedžela	7. n. p. š. tr.	8. n. p. šwj.	15 7. n. p. s. t.	4 18 7 54	☾	☾	10 49
28 pónđžela	Pantaleona	Narcissa	16 Athenog.	4 19 7 52	☾	☾	11 32
29 wutora	Beatrigy	Abdona	17 Mariny	4 21 7 50	☾	☾	šh. d.
30 frjeda	Ruthy	Ignaca z Loy.	18 Hyacinta	4 22 7 48	☾	☾	0 29
31 šhtwórtk	Florentiny	Narcissa	19 Dia	4 24 7 47	☾	☾	1 42

1. Drjóm.
2. Šuffa. † Njefwacjidto* Dubž. †
3. Šhocžebus.*
5. Lubin.*
7. Bjernacizy.* Bistopizy.* Džeže. † Trěbulc. † Grodžiščezjo.* Kulow.*
8. Barščez. † Gašyn. †
10. Šhocžebus.*
12. Lufow.* Kulow.*
14. Lubij. † Polcziža.*
16. Rabeburg.*
19. Žitawa.*
24. Krakow.*
25. Jarow.*
28. Nowy Gersdorf. Wóiporf.*
30. Šchibusz.*
31. Kamjenž.*

Měšackowe pščenjenje a wjedro.

☺ Potny měš. 3. jul. wječor 10 hodž. 35 min. potaže na wulki horzotu.

☾ Wofleni bértit 11. jul. dop. 9 hodž. 52 min. pščinješe deščez.

☺ Miody měš. 19. jul. dop. 10 hodž. 4 min. smje njewobstajne wjedro.

☾ Přeni bértit 26. jul. dop. 11 hodž. 33 min. lubi rjeniške wjedro.

Stolětna protyka.

Julij šo i wulke horzotu japožnje; 5. deščez, kiž hač do 21. j njewobstajnym wjedrom traje; na to šo njebjio wujajni a čjople wjedro hač do kónza traje.

Šhto mi pomha wulki hród, hdyž je nutška luty hlód. — Šhromy šo najšterje podkunjne. — Šhwalče wonka, budžeje nutška. — Žešez a picž je pol žimjenja a ja šhachlemi ležez žyle. — Šrališke žito, ložo šo roni. — Ščtož ma hubu, tón ma ruzh. — Ščtož šhudemu bašč, tebi we wložičžy narojče.

1879. August,

injenz,

ma 31 dnjow.

Tydźenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Julij.	⊙		Njebješte namjen.	D
	Evangeliska.	Katholiska.		sthdž. h. m.	thow. h. m.		
1 pjatk	Pëtra w rječz.	Pëtra w rječz.	20 Eliasa	4 26	7 46	⊙	3 2
2 šobota	Gustava ☺	Schczëpana	21 Simeona	4 27	7 45	⊙	stb. p.
32. tydźeni.	Tert dop.: Zap. st. 8, 14—25; pop.: Romf. 8, 12—17.						
3 njedžela	8. n. p. š. tr.	9. n. p. šwj.	22 8. n. p. s. t.	4 28	7 43	⊙	8 1
4 pòndžela	Dominika	Dominika	23 Fokasa	4 29	7 41	⊙	8 16
5 wutora	Dzwalda	Afry	24 Khristiny	4 31	7 40	⊙	8 31
6 šrjeda	Pšchetr. Šhr.	Šhryst. pšchetr.	25 Hany	4 32	7 38	⊙	8 44
7 šchtwórtk	Donata	Kajetana	26 Hermola	4 34	7 36	⊙	9 0
8 pjatk	Severa	Cyriaka	27 Pantelem.	4 36	7 34	⊙	9 17
9 šobota	Gricha	Romana	28 Prochora	4 37	7 32	⊙	9 39
33. tydźeni.	Tert dop.: Zap. st. 8, 26—38; pop.: 1 Kor. 10, 12—13.						
10 njedžela	9. n. p. š. t. ☺	10. n. p. šwj.	29 9. n. p. s. t.	4 39	7 30	⊙	10 7
11 pòndžela	Hermana	Susanny	30 Silasa	4 40	7 29	⊙	10 43
12 wutora	Klary	Hippolita	31 Eudokim.	4 41	7 27	⊙	11 30
13 šrjeda	Aurory	Aurory	1 augusta	4 43	7 25	⊙	stb. d.
14 šchtwórtk	Eusebija	Eusebija	2 Šcëpana	4 45	7 23	⊙	0 29
15 pjatk	Mar. kn. stpicže	Mar. kn. stp.	3 Isaaka	4 46	7 21	⊙	1 38
16 šobota	Rochy	Rochy	4 7 spancow	4 48	7 19	⊙	2 54
34. tydźeni.	Tert dop.: Zap. st. 9, 1—8; pop.: Romf. 2, 1—11.						
17 njedžela	10. n. p. š. ☺	11. n. p. šwj.	5 10. n. p. s. t.	4 50	7 17	⊙	stb. p.
18 pòndžela	Augustina	Heleny	6 Khr. přek.	4 51	7 15	⊙	7 10
19 wutora	Sebalda	Agapita	7 Domicija	4 52	7 14	⊙	7 26
20 šrjeda	Bernharda	Bernarda	8 Aemilian.	4 54	7 12	⊙	7 43
21 šchtwórtk	Anastafija	Franciska	9 Matiasa	4 55	7 10	⊙	8 2
22 pjatk	Alfonsa	Symfronija	10 Ławrjeńc.	4 57	7 7	⊙	8 23
23 šobota	Zacheja	Filipa bisk.	11 Eupla	4 59	7 5	⊙	8 52
35. tydźeni.	Tert dop.: Zap. st. 9, 19—28; pop.: Romf. 1, 16—20.						
24 njedžela	11. n. p. š. t. ☺	12. n. p. šwj.	12 11. n. p. s. t.	5 07	3	⊙	9 31
25 pòndžela	Ludwika	Ludwika	13 Maxima	5 27	1	⊙	10 23
26 wutora	Samuela	Zefyrina	14 Michy	5 46	59	⊙	11 29
27 šrjeda	Gebharda	Ruffa	15 Mar. k. stp.	5 56	57	⊙	stb. d.
28 šchtwórtk	Belagija	Hawšchtyna	16 Mandelin.	5 76	54	⊙	0 45
29 pjatk	Jan. šm.	Jan. šm.	17 Myrona	5 96	52	⊙	2 5
30 šobota	Ernsta	Kozy	18 Flora	5 106	50	⊙	3 24
36. tydźeni.	Tert dop.: Zap. st. 10, 25—33; pop.: 1 Kor. 4, 1—5.						
31 njedžela	12. n. p. š. ☺	13. n. p. šwj.	19 12. n. p. s. t.	5 116	48	⊙	stb. p.

Sermanki a skótné wiki.

- Budyšin.*
- Kulow.
- Witom.*
- Nješwacizdlo.* Wëtenza.
- Dubin.* Šly Komorow.*
- Kinsbórk.* Gubin.*
- Jahań.* Štantnow.†
- Bart.* Łaž.† Dobroług.* Ćemr.*
- Ruhland.* Wëtschow.*
- Šhorjełz.† Polczniza.*
- Grabin.* Rumburg.†
- Šašyn.†
- Kadeberg.*
- Wjeskow.†
- Woloschin.* Lubnjow.*
- Ortrand.*
- Wšpork.† Halšchtrow.† Lubań. Łukow.† Šródk.†
- Brodz.†
- Trëbule.*
- Baršchëz.* Rutow.*

Měšackowe pšchemjenje a wjedro.

☺ Polny měš. 2. aug. dop. 8 hodž. 10 min. ma wulku čjoplotu.

☺ Pošleni bërsk 10. aug. rano 3 hodž. 6 min. ma hrmanja a deščejiti.

☺ Młody měš. 17. aug. wječor 9 hodž. 8 min. pšchinješe rjenšche dnj.

☺ Břeni bërsk 24. aug. pop. 4 hodž. 9 min. smjeje šymne wjedro.

☺ Polny měš. 31. aug. wječor 7 hodž. 56 min. pokaže na lěpšche wjedro.

Stoletna protyka.

Wšchi šapocžatku je wulka čjopłota; 5. pščinidže wulki deščez, kiž hacž do 19. traje, na to 20. a 21. rjane wjedro nastanje, wot 23. hacž do kónca paš saše njewobitajne budže.

Šchtóž šujesč, to žnějesč, šchtóž šypaš, to mjeljesč. — Šchtóž njedča woczi ros-bjėcač, tón dyrbi mšchewi wotczinjecž.

1879. September,

poznienz,

ma 30 dnjow.

Tydzjenje a dny.	Porjedzena protyfa.		Stara juliansta protyfa. August.	☉			D
	Evangelsta.	Katholsta.		skhadz. h. m.	kwow. h. m.	Prijeftje imojen.	
1 pónđzela	Egidija	Egidija	20 Samuela	5 13 6	46	☾	6 37
2 wutora	Abfalona	Matfima	21 Thaddeja	5 14 6	44	☾	6 51
3 frjeda	Manfueta	Schczep. kral.	22 Agathon.	5 16 6	42	☾	7 6
4 schtwórtk	Mojfafa	Rosalije	23 Lupa	5 18 6	39	☾	7 22
5 pjatk	Rathanaela	Sawr. Just.	24 Eutycha	5 19 6	37	☾	7 43
6 šobota	Magna	Dnesifora	25 Bartrom.	5 21 6	35	☾	8 8

37. tydzien. Text dop.: Zap. št. 12, 1—11; pop.: Romst. 7, 18—24.

7 njedzela	13. n. p. š. tr.	14. n. p. šwj.	26 13.n.p.s.t.	5 23 6	33	☾	8 41
8 pónđzela	Mar. nar. ☾	Mar. nar.	27 Pimona	5 24 6	31	☾	9 22
9 wutora	Sidonije	Gorgonija	28 Mojzasa	5 25 6	29	☾	10 15
10 frjeda	Pulcherije	Mikl. tol.	29 Jan. sm.	5 27 6	27	☾	11 19
11 schtwórtk	Abrahama	Prota	30 Alexandr.	5 28 6	24	☾	11 19
12 pjatk	Bohuluba	Macedonija	31 Mar. pas.	5 30 6	22	☾	0 31
13 šobota	Amata	Materna	1 septemb.	5 32 6	20	☾	1 47

38. tydzien. Text dop.: Zap. št. 13, 42—49; pop.: Žil. 3, 12—16.

14 njedzela	14. n. p. š. tr.	15. n. p. šwj.	2 14.n.p.s.t.	5 33 6	17	☾	3 7
15 pónđzela	Frideriki	Nikodema	3 Anthima	5 35 6	15	☾	4 29
16 wutora	Eufemije ☾	Kornela	4 Babyła	5 37 6	12	☾	5 15
17 frjeda	Kwatember	Suche dnj	5 Zacharias.	5 38 6	10	☾	6 5
18 schtwórtk	Tita	Tita	6 Michala j.	5 39 6	8	☾	6 28
19 pjatk	Renata	Januarija	7 Sozona	5 41 6	6	☾	6 56
20 šobota	Kaligta	Eustachija	8 Mar. nar.	5 42 6	4	☾	7 31

39. tydzien. Text dop.: Zap. št. 14, 11—18; pop.: Gal. 5, 26—6, 5.

21 njedzela	15. n. p. š. tr.	16. n. p. šwj.	9 15.n.p.s.t.	5 44 6	1	☾	8 20
22 pónđzela	Moriža ☾	Moriža	10 Menodory	5 46 5	59	☾	9 22
23 wutora	Thelle	Thelle	11 Theodory	5 47 5	57	☾	10 35
24 frjeda	Jan. podj.	Gerharda	12 Antonina	5 49 5	54	☾	11 53
25 schtwórtk	Kleosafa	Kleosafa	13 Kornelija	5 51 5	52	☾	12 12
26 pjatk	Cypriana	Cypriana	14 Křiž. pow.	5 53 5	50	☾	1 12
27 šobota	Kof. Dam.	Kof. a Dam.	15 Nikotasa	5 54 5	47	☾	2 29

40. tydzien. Text dop.: Zap. št. 14, 19—23; pop.: Eph. 3, 14—21.

28 njedzela	16. n. p. š. tr.	17. n. p. šwj.	16 16.n.p.s.t.	5 56 5	45	☾	3 43
29 pónđzela	Michala	Michala	17 Sofije	5 57 5	43	☾	4 55
30 wutora	Hieronym. ☺	Hieronyma	18 Eumena	5 58 5	41	☾	5 11

Sermanki a skótne wiki.

1. Khoczebus. † Kóřtkow. † Kufow. Kamjenjow. † Kulow.*
3. Njchmaczido.* Damna. †
4. Muzakow. †
6. Žitawa. Kalawa.* Kinsbóř.*
8. Bistkopizy.* Wotbra-mozh. Žitawa.* Džže. † Pšchibuz. 13. Dřiwof.* Lubin.*
15. Kamjenz. † Nowosalz. Nychbach. † Witoraz. Jarow.
17. Kadeberg.*
22. Hart. † Bistkopizy. Wo-strowz. Gubin. † Wo-jerez. † Szantnow. † Trébule. †
24. Potczniza.*
25. Khoczebus.*
29. Kafezy. Wieleczin. Luboras. † Grodzis-ščejo.*
30. Sufsta. † Prořhn. † Gařhn. †

Měřaczkowe psche-měnenjenje a wjedro.

☾ Pořleni bérktit 8. sept. wječor 9 hodž 2 min. ma wěřtkojte wjedro.

☉ Młody měř. 16. sept. rano 6 hodž. 54 min. njeje bjez deszczika.

☾ Přeni bérktit 22. sept. wječor 10 hodž. 17 min. połaže na rjane wjedro.

☺ Potny měř. 30. sept. dop. 10 hodž. 15 min. pschi-nježe deszcz.

Stolětna protyfa.

Hačž do 5. sept. rjane wjedro, na to budža hri-manja a po nich deszczikojte njeowobřajne wjedro; wot 20. hačž do 29. budže rjenje; pschi kónzu budže šašo deszcz.

Padn roznješu šo ra-dy. — Bóle šhwatařch, bóle šhwatařch.

1879. Oktober, winowz, ma 31 dnjow.

Hermanki a skótné wiki.

Tydźenje a dnj.	Porjędžena protyka.		Stara julianska protyka. September.	☉			Miejscje namjen.	☾ fth. h. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		fthadž. h. m.	fthow. h. m.	h. m.		
1 ųrjeda	Remigija	Remigija	19 Kwatem.	6	0	5	39	5 30
2 ųhtwórtf	Rahele	Rahele	20 Eustathij.	6	2	5	36	5 48
3 pjatt	Maximiana	Gerharda	21 Kodrata	6	3	5	34	6 12
4 ųobota	Franziška	Franziška	22 Fokasa	6	5	5	32	6 42

- Nieųwacziųlo.* Kroųyn.* ųródl.*
- Krafow.†
- Bjernacziųy.† Duųczina.† Eųheraųow. Dubž.† Grabin.* Kulow.
- Weteųza.*
- Lubin.*
- Bisųopizy.* Lubij.† Koųtfow.* Kinsbórf.*
- Barųeų.†
- Sty Komorow.*
- ųhoczebus.* Wiųow.*
- Stolpnyo.
- Goloųchin.*
- Dražđžany (ųt. meųto). Wóųport.* Galųstrom.* Radmėriųy. Rumburg.† Wųųwald. Zahań.†
- Brody.†
- Radeberg.*
- Ortrand.* ųhoczebus.*
- Drjowf.* Wėtoųow.*
- Piųit.†
- Wjeųtow.† ųhoczebus.*

41. tydźeń. Text dop.: Zap. ųt. 15, 6—12; pop.: Eph. 4, 1—6.

5 njeđžela	17. n. p. ų. tr.	18. n. p. ųwj.	23 17. n. p. s. t.	6	7	5	29	7 20
6 póndžela	Zidy	Bruna	24 Thekle	6	9	5	27	8 7
7 wutora	Eųthery	Marka	25 Eufrosiny	6	10	5	25	9 6
8 ųrjeda	Efraima ☾	Brigitty	26 Jana th.	6	12	5	23	10 12
9 ųhtwórtf	Dionysija	Dionysija	27 Kalistrata	6	13	5	21	11 26
10 pjatt	Athanaųija	Franza Borr.	28 Charitona	6	15	5	19	fth. d.
11 ųobota	Gereona	Burųharða	29 Michała	6	16	5	17	0 42

42. tydźeń. Text dop.: Zap. ųt. 17, 16—28; pop.: Hebr. 10, 38—11, 6.

12 njeđžela	18. n. p. ų. tr.	19. n. p. ųwj.	30 18. n. p. s. t.	6	18	5	14	2 0
13 póndžela	Kolomana	Kolomana	1 oktobra	6	20	5	12	3 22
14 wutora	Burųharða	Fortunata	2 Cypriana	6	22	5	10	4 46
15 ųrjeda	Hebwiki ☉	Theresije	3 Dionysija	6	24	5	8	fth. p.
16 ųhtwórtf	Hawka	Hawka	4 Hierothej.	6	25	5	5	4 55
17 pjatt	Innozenza	Margarethy	5 Charitiny	6	27	5	3	5 27
18 ųobota	Luf. ev.	Lufajųha	6 Dom. jap.	6	28	5	2	6 13

43. tydźeń. Text dop.: Zap. ųt. 19, 1—11; pop.: Eph. 4, 22—28.

19 njeđžela	19. n. p. ų. tr.	20. n. p. ųwj.	7 19. n. p. s. t.	6	30	5	0	7 13
20 póndžela	Wendelina	Zreneja	8 Pelagija	6	32	4	58	8 24
21 wutora	Wurųųle	Wurųųle	9 Jak. Alf.	6	33	4	56	9 43
22 ųrjeda	Kordule ☽	Kordule	10 Eulampij.	6	35	4	53	11 2
23 ųhtwórtf	Severina	Wendelina	11 Filipa	6	37	4	51	fth. d.
24 pjatt	Salomy	Kaųaela	12 Proba	6	39	4	49	0 20
25 ųobota	Wyleminy	ųhryųantha	13 Karpa	6	41	4	47	1 34

44. tydźeń. Text dop.: Zap. ųt. 19, 23—40; pop.: Kol. 3, 14—17.

26 njeđžela	20. n. p. ų. tr.	21. n. p. ųwj.	14 20. n. p. s. t.	6	43	4	45	2 45
27 póndžela	Sabiny	Luciana	15 Luciana	6	44	4	43	3 55
28 wutora	ųhim. Jud.	ųhim. Jud.	16 Longina	6	45	4	42	5 4
29 ųrjeda	Narziųųa ☺	Narciųųa	17 Hozeasa	6	47	4	40	6 14
30 ųhtwórtf	Klaudija	Klaudija	18 Luk. ev.	6	49	4	38	fth. p.
31 pjatt	ųųw. ref.	Wolųganga	19 Joela pr.	6	51	4	36	4 44

Mėųaczkowe pųųemėnjenje a wjedro.

- ☾ Poųleni bėrtlit 8. ott. pop. 2 hodž. 42 min. woųtanje deųųeųikoųty.
- ☼ Mėdy meų. 15. ott. pop. 4 hodž. 7 min. lubi rjeniske wjedro.
- ☽ Pėrni bėrtlit 22. ott. rano 7 hodž. 16 min. wųųi-njeųe njewoųųajne wjedro.
- ☺ Polny meų. 29. ott. rano 3 hodž. 7 min. po-kaųe na wėųųikoųte a mofre wjedro.

Stoletna protyka.

Oktober ųo ų deųųeųifom ųapocziųe, wot 14. woųtanje niebjo pomrőczene; 15. a 16. rjane, wot 17. do 24. deųųeųikoųte, wot 29. hađ do kőnza ųymne wjedro.

ųųyw maųų w rukomaj. žne dawo Wőh. — Dobra ųuba, wjele ųluba.

1879. November,

nashumit,

ma 30 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porjędzona protyka.		Stara julianiska protyka. Oktober.	☉			Wieżje miejnien.	☾ fsh. fh. h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		fshadz. h. m.	fhow. h. m.	h. m.		
1 sobota	Wschittich św.	Wschitt. św.	20 Artemija	6 53	4 34		5 20	
45. tydzień. Text dop.: Zap. st. 20, 17—38; pop.: 1 Petra 1, 22—25.								
2 njedźzela	21. n. p. f. tr.	22. n. p. śwj.	21 21.n.p.s.t.	6 55	4 32		6 4	
3 pónđzela	Huberta	Huberta	22 Albercija	6 56	4 30		6 59	
4 wutora	Karola	Karla Borr.	23 Jakuba	6 58	4 28		8 2	
5 fřjeda	Blandiny	Zacharija	24 Aretasa	7 04	4 27		9 10	
6 schtwórtk	Leonharda	Leonharda	25 Marciana	7 14	4 26		10 24	
7 pjatt	Erdmana	Engelberta	26 Demetrija	7 34	4 24		11 39	
8 sobota	Emmericha	Godofreda	27 Nestora	7 54	4 22		fsh. d.	
46. tydzień. Text dop.: Zap. st. 21, 8—14; pop.: Fil. 1, 3—11.								
9 njedźzela	22. n. p. f. tr.	23. n. p. śwj.	28 22.n.p.s.t.	7 74	4 21		0 56	
10 pónđzela	Mart. Luther.	Proba	29 Anastasij.	7 84	4 19		2 16	
11 wutora	Marcz. biff.	Marcz. biff.	30 Zenobija	7 104	4 18		3 39	
12 fřjeda	Modesta	Levina	31 Stachysa	7 124	4 16		5 6	
13 schtwórtk	Arkadija	Stanisława	1 novemb.	7 144	4 14		6 36	
14 pjatt	Levina	Klementiny	2 Acindina	7 154	4 13		fh. p.	
15 sobota	Leopolda	Leopolda	3 Aceptsima	7 164	4 12		4 55	
47. tydzień. Text dop.: Zap. st. 24, 10—16; pop.: Fil. 3, 17—21.								
16 njedźzela	23. n. p. f. tr.	24. n. p. śwj.	4 23.n.p.s.t.	7 184	4 11		6 5	
17 pónđzela	Suga	Reh. z W.	5 Galantija	7 204	4 10		7 23	
18 wutora	Heshchija	Alfeja	6 Pawoła	7 224	4 8		8 46	
19 fřjeda	Silźbjety	Silźbjety	7 Lazara	7 244	4 7		10 6	
20 schtwórtk	Emilije	Benigna	8 Michała j.	7 254	4 6		11 23	
21 pjatt	Vof. pjatt	Marije wopr.	9 Onesifora	7 274	4 4		fh. d.	
22 sobota	Căcilije	Căcilije	10 Erasta	7 294	4 3		0 36	
48. tydzień. Text dop.: Zap. st. 24, 24—27; pop.: Gal. 6, 7—9.								
23 njedźzela	24. n. p. f. tr.	25. n. p. śwj.	11 24.n.p.s.t.	7 304	4 2		1 46	
24 pónđzela	Rhryfogena	Zana st.	12 Nila	7 314	4 2		2 56	
25 wutora	Katržiny	Katržiny	13 Jan. Krys.	7 334	4 1		4 5	
26 fřjeda	Konrada	Konrada	14 Filipa	7 344	4 0		5 14	
27 schtwórtk	Hunczerja	Virgilija	15 Jap. póst.	7 363	59		6 21	
28 pjatt	Ruffa	Costhena	16 Mateja	7 383	58		fsh. p.	
29 sobota	Waltera	Saturnina	17 Reh. th.	7 393	57		4 1	
49. tydzień. Text dop.: Jer. 31, 31—34; Pl. 100; Jan. 17, 3; pop.: Luk. 1, 67—75.								
30 njedźzela	1. n. adventa	1. n. adventa	18 25.n.p.s.t.	7 413	56		4 53	

Sermanki a skótne wiki.

1. Lubnjow.* Ruhlant.*
3. Lukow.† Gródk.† Kulow.
4. Bart.* Łas.†
5. Njeřwacžidlo.* Damna.† Drazdžany (st. město).*
6. Křochcebus.*
8. Dubyřchin.† Trěbule.† Kulow.*
10. Křchbach.† Gubin.† Gródžičsko.*
11. Polcžniza.*
15. Žitawa. Stř Komorow.*
17. Rosbórt.† Žitawa.*
25. Dubrořug.* Zemc.*
29. Kalawa.†

Měřačkowe psche- měnjenje a wjedro.

☾ Pořleni běrtlik 7. nov. rano 6 hodź. 53 min. ma slyne a jasne dnj.

☀ Młody měř. 14. nov. rano 1 hodź. 36 min. pschinješe kurjawnu s deszczitom.

☾ Přeni běrtlik 20. nov. wječ. 7 hodź. 53 min. ma njewołstajne wjedro.

☀ Połny měř. 28. nov. wječ. 9 hodź. 55 min. pschinješe slynu a mjerśnjenje.

Stołětna protyka.

November je pschi spočattu rjany; 5. a 6. wulki wětr a deszcz; 9. do 16. rjane wjedro; 17. a 18. deszczikoje a slyne dnj; na to hač do kónca deszczit pónđže.

Kral je Bóh tym buram dał, s mjařom je pał do města hnał. — Za kral, ty kral: sčto budže řwinje pařej. — Čžeřtu je Měřonstu wobjeřdžil, a ničež wřchal njeje nawjeřdžil. — Řerz řajřraje a tawřny bololočow řajřoczi. — Sa-plata dyrbi kóždy ras wjeřřcha byč, byřli džera. — Wřřřche řtupařch, dale widžijch. — Wřřřche řeřeřch, řtubřřch padnjejch.

1879. December,

hodownik,

ma 31 dnjow.

Sermanki a skótné wiki.

1. Wósporf.† Kulow.*
2. Kroskyn.* Gaskyn.†
3. Wschibus.*
3. Wjeřwacziłto.*
6. Wudylchin.*
8. Džeje.† Nowosajz.
8. Džiomf. Kofstow.
9. Brody.†
15. Luboraš.† Lubin.*
15. Mikoras. Gródt.
16. Barščez.
17. Lubin. Rusland.
18. Wuzatow.
20. Wożerezy.† Trébule.
22. Kulow.

Tydženje a dny.	Porjedžena protyfa.		Stara juliansta protyfa. November.	☉		☽	Wjeřte namjen.	fsh. a fh. h. m.
	Evangelsta.	Katholsta.		fshadž. h. m.	fhow. h. m.			
1 pónđzela	Longina	Longina	19 Obadja	7 42	3 56	☽	☽	5 54
2 wutora	Murelije	Pawliny	20 Reh. dec.	7 44	3 55	☽	☽	7 2
3 řrjeda	Franza Kav.	Franca Kav.	21 Mar. wop.	7 45	3 54	☽	☽	8 13
4 šchtwórtk	Borbory	Borbory	22 Filemona	7 46	3 54	☽	☽	9 25
5 pjatk	Amofa	Sabasa	23 Reh. agr.	7 48	3 53	☽	☽	10 40
6 řobota	Wiklawšch. ☾	Wiklawšcha	24 Klemensa	7 49	3 53	☽	☽	11 56

Wěřwaczkowe pščenjenje a wjedro.

50. tydžen. Text dop.: Jeř. 40, 1—5; Mat. 4, 1—2; 1 Tim. 1, 15; pop.: Mat. 3, 1—10.

7 njedžzela	2. n. adventa	2. n. adventa	25 26. n. p. s. t.	7 50	3 53	☽	fsh. d.	
8 pónđzela	Mar. podj.	Mar. podj.	26 Alyrija	7 51	3 53	☽	☽	1 15
9 wutora	Agripiny	Leofadije	27 Jakuba p.	7 52	3 52	☽	☽	2 37
10 řrjeda	Judithy	Judithy	28 Ščěpana	7 53	3 52	☽	☽	4 2
11 šchtwórtk	Damafa	Damafa	29 Parmena	7 54	3 52	☽	☽	5 30
12 pjatk	Epimachya	Magencija	30 Handrija	7 55	3 52	☽	☽	6 56
13 řobota	Luzije ☽	Lucije	1 decemb.	7 56	3 52	☽	fh. p.	

- ☽ Póřleni bérłit 6. dez. wjez. 8 hodž. 41 min. žane dobre wjedro njeľubi.
- ☽ Włodny meř. 13. dez. pop. 0 hodž. 2 min. ma czopliřke wjedro.
- ☽ Wřeni bérłit 20. dez. pop. 0 hodž. 13 min. poľaje na řmu.
- ☽ Poľny meř. 28. dez. wjez. 5 hodž. 13 min. pšchinjeke řneř.

51. tydžen. Text dop.: řagg. 2, 7—10; 1 Wóřj. 49, 18; 1 Tim. 2, 4—5; pop.: Lut. 3, 15—17.

14 njedžzela	3. n. adventa	3. n. adventa	2 1. n. adv.	7 57	3 52	☽	☽	4 53
15 pónđzela	Ignafija	Jonathana	3 Cefanja	7 58	3 52	☽	☽	6 17
16 wutora	Ananiařa	Eufebija	4 Borbory	7 59	3 52	☽	☽	7 43
17 řrjeda	Awatember	Suche dnj	5 Sabasa	8 03	3 52	☽	☽	9 3
18 šchtwórtk	Wunibalda	Wunibalda	6 Mikławřa	8 13	3 53	☽	☽	10 20
19 pjatk	Reinharda	Belagija	7 Ambrosij.	8 13	3 53	☽	☽	11 34
20 řobota	Amona ☽	Liberata	8 Patapija	8 23	3 53	☽	fh. d.	

Stoľetna protyfa.

1. dez. rjany džen; wot 2. hač do 15. wěřfitoje; wot 16. do 20. řmne wjedro; na to hač do kónza wulki řneř pšchinđe, řiž wulku řmu pšchinotuje.

52. tydžen. Text dop.: Jeř. 12, 2—6; 5 Wóřj. 18, 18—19; 1 Jan. 4, 9; pop.: Jan. 1, 15—17.

21 njedžzela	4. n. adventa	4. n. adventa	9 2. n. adv.	8 33	3 54	☽	☽	0 44
22 pónđzela	Beaty	Demetrija	10 Minasa	8 33	3 54	☽	☽	1 54
23 wutora	Dagoberta	Wiktorige	11 Daniela	8 43	3 55	☽	☽	3 3
24 řrjeda	Watoržiza	Watoržica	12 Spiridion.	8 43	3 55	☽	☽	4 12
25 šchtwórtk	Woži džen	1. řw. hodow	13 Eustracij.	8 53	3 56	☽	☽	5 18
26 pjatk	2. řw. hodow	2. řw. hodow	14 Thyrsa	8 53	3 57	☽	☽	6 20
27 řobota	Jana evang.	Jana evang.	15 Eleuther.	8 53	3 57	☽	☽	7 14

31. dezembra 1879.

Łeto tutoř žiwjenja
 Dženřa řařo wobřantamy,
 „Wóř je řama dobrota“
 S nowa řařo dospřnamy;
 Řařke žyľe žiwjenje
 Ło řiwěđł Wožeř' hna-
 dy je.

Wřjadř czeřte hodžiny,
 řrudne, řnyřne podě-
 dženja,

Wóřy mi, mój Wožo, řy
 řařo póřka řwěřelenja;
 S teho póřnaj wuroba:
 Wóř je řama dobrota.

** Text dop.: Jeř. 40, 27—31; ři. 103, 8—18; pop.: Jan. 1, 9—14.

28 njedžzela	Ř. p. hodž. ☺	Ř. p. hodžoch	16 3. n. adv.	8 53	3 58	☽	fsh. p.	
29 pónđzela	Jonathana	Dom. biřf.	17 Daniela	8 53	3 59	☽	☽	4 53
30 wutora	Dawita	Eugenija	18 Sebastian.	8 54	0	☽	☽	6 4
31 řrjeda	Šylweřtra	Šylweřtra	19 Bonifacija	8 54	1	☽	☽	7 16

Starý ma řmjerz pšchěb
 woblicžom, młody řa řři-
 bjetom.

Wuliczbowanje danje.

Kapital.	3 Procent.		3 1/2 Procent.		4 Procent.		4 1/2 Procent.		5 Procent.		Kapital.
	létnje marf	měšacžnje marf	létnje marf	měšacžnje marf	létnje marf	měšacžnje marf	létnje marf	měšacžnje marf	létnje marf	měšacžnje marf	
mf. 1	3	3/10	4	4/10	4	4/10	4 1/2	4/10	5	5/10	mf. 1
5	15	1 3	20	1 7	20	1 7	22 1/2	1 9	25	2 1	5
10	30	2 5	40	3 4	40	3 4	45	3 8	50	4 2	10
15	45	3 8	60	4 5	60	4 5	67 1/2	5 7	75	6 3	15
20	60	5	80	6 7	80	6 7	90	7 5	—	8 4	20
25	75	6 3	—	7 5	—	8 4	—	9 8	—	10 5	25
30	90	7 5	20	10	20	10	35	11 3	25	12 5	30
35	5	8 8	40	11 7	40	11 7	57 1/2	13 2	50	14 6	35
40	20	10	60	13 4	60	13 4	80	15	75	16 7	40
45	1 35	11 3	80	15	80	15	2 1/2	16 9	25	18 8	45
50	1 50	12 5	—	16 7	—	16 7	—	18 8	50	20 9	50
60	1 80	15	40	17 5	40	17 5	70	22 5	3	25	60
70	2 10	17 5	80	20 5	80	20 5	15	26 3	3 50	29 2	70
80	2 40	20	2	23 4	2	23 4	3	30	4	33 4	80
90	2 70	22 5	3	26 3	3	26 3	4	33 8	4 50	37 5	90
100	3	25	4	29 2	4	29 2	4 50	37 5	5	43 7	100
200	6	50	8	58 4	8	58 4	—	—	10	83 4	200
300	9	75	12	87 5	12	87 5	13 50	—	15	125	300
400	12	—	14	16 7	16	16 7	18	1	20	1 66 7	400
500	15	25	17	45 9	20	45 9	22 50	1 87 5	25	2 8 4	500
1000	30	50	35	91 7	40	91 7	45	3 75	50	4 16 7	1000
5000	150	50	175	58 4	200	58 4	225	18 75	250	20 83 4	5000
10000	300	—	350	16 7	400	16 7	450	37 50	500	41 66 7	10000

Wuliczbowanje, kaš wyšoko punt pščińdže, hdyž žentnaŕ 1, 2, 3 a t. b. maršow pšaczi.

Bunt pščežo taš wjele **np.** pšaczi, kaž žentnaŕ **maršow.**

Ž na wopaf:

Žentnaŕ pščežo taš wjele **maršow** pšaczi, kaž pũnt **np.**

Rezultatobornanje placjiny tija abo metra, hdyj fary fatti lohcj 1 np. hacj 1 mart placji.

hdyj fary fatti lohcj placji:	hdyj fary abo metra.	hdyj fary fatti lohcj placji:	hdyj fary abo metra.	hdyj fary fatti lohcj placji:	hdyj fary abo metra.	hdyj fary fatti lohcj placji:	hdyj fary abo metra.	hdyj fary fatti lohcj placji:	hdyj fary abo metra.
mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.
1	18	17	30	33	58g	49	86g	85	1
2	35	18	318	34	60	50	88g	90	1
3	53	19	335	35	61g	51	90	95	1
4	71	20	353	36	63g	52	91g	1	1
5	88	21	371	37	65g	53	93g	5	1
6	106	22	388	38	671	54	95g	10	1
7	124	23	406	39	68g	55	971	15	2
8	141	24	424	40	70g	56	98g	20	2
9	159	25	441	41	724	57	0g	25	2
10	177	26	459	42	742	58	24	30	2
11	194	27	477	43	757	59	5g	35	2
12	212	28	494	44	77g	60	14g	40	2
13	23	29	512	45	79g	65	23g	45	2
14	24	30	53	46	812	70	324	50	2
15	263	31	547	47	83	75	412	50	3
16	282	32	565	48	84g	80	412	5	5

Rezultatobornanje placjiny nonweho luta, hdyj fary lut 1 np. hacj 1 mart placji.

hdyj fary lut placji:	hdyj placji no-ny lut.	hdyj fary lut placji:	hdyj placji no-ny lut.	hdyj fary lut placji:	hdyj placji no-ny lut.	hdyj fary lut placji:	hdyj placji no-ny lut.
mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.	mart np.
1	06	11	66	21	126	35	21
2	12	12	72	22	132	40	24
3	18	13	78	23	138	45	27
4	24	14	84	24	144	50	30
5	3	15	9	25	15	55	33
6	36	16	96	26	156	60	36
7	42	17	102	27	162	65	39
8	48	18	108	28	168	70	42
9	54	19	114	29	174	75	45
10	6	20	12	30	18	80	48

Ź s c i d a w k.

1.

Nělotre europiske kraje

se swojimi wjerchami a se swojimi wobydlerjemi po poſhlenim ludlicženju w lěće 1875.

Němski kraj: 9817 □mil a 42,757,812 wobydlerjow; kěžor Wylem, rodź. 22. měrza 1797; ženjeny ſ Auguſtu, wajmarskej prynzeſhny; kěžorſki krón-prynz: Bjedrich Wylem, rodź. 18. oktobra 1831.

Sakſka ma 272 □mil a 2,750,416 wobydlerjow; kral Bjedrich Albert, rodź. 23. haperleje 1828; ženjeny ſ prynzeſhny Karolu ſ Waſa, rodź. 5. auguſta 1833. Krónprynz Bjedrich Auguſt Jurij, rodź. 8. auguſta 1832; ženjeny ſ portugalſkej prynzeſhny Hanu Marju, rodź. 21. julija 1843.

Prufka ma 6326 □mil a 25,772,562 wobydł.; kral Wylem I., rodź. 22. měrza 1797.

Wajerſka ma 1377 □mil a 5,024,832 wobydł.; kral Ludwiſ II., rodź. 25. auguſta 1845.

Würtembergſka ma 354 □mil a 1,506,531 wobydlerjow; kral Korla, rodź. 6. měrza 1823.

Badenſka ma 273 □mil a 1,506,531 wobydł.; wójwoda Bjedrich, rodź. 6. ſeptembra 1826.

Awſtria ma 11,306 □mil a 35,904,435 wobydł.; kěžor Franz Joſef, rodź. 28. auguſta 1830.

Stalſka ma 5370 □mil a 26,716,809 wobydł.; kral Humbert I., rodź. 14. měrza 1844.

Franzowſka ma 9599 □mil a 36,469,826 wobydł.; praſident republiki Maſ-Maſon, rodź. 13. julija 1808.

Šendželſka ma 5697 □mil a 31,817,108 wobydł.; kralowa Viktorija, rodź. 24. meje 1819.

Španiſka ma 9076 □mil a 16,374,844 wobydł.; kral Alfons XII., rodź. 28. novembra 1857.

Portugalſka ma 1623 □mil a 3,996,000 wobydł.; kral Ludwiſ I., rodź. 31. oktobra 1838.

Ruſka ma 96,850 □mil (w Europje) a 72,195,405 wobydł.; kěžor Alexander II., rodź. 29. haperleje 1818.

Turkowſka mějeſe 6302 □mil w Europiſkej, ſ zniſa ſ aſiſkim krajam 38,034 □mil a 11 mill. wobydł.; kěžor Abdul Hamid II., rodź. 9. februara 1830.

Nělotre druhe wopomnjenja hódne wěžh.

A. Narodnoſcje w němskim kraju.

39,582,000 Němzow.

2,415,000 Polakow w naranſkej Prufkej.

150,000 Eserbow we Lužizach.

50,000 Čzechow w Šleſyńſkej.

147,000 Litawſkich w naranſkej Prufkej.

266,000 Franzowſow w Lothringſkej.

147,000 Danow w Šlezwigu.

B. Šulſke naležnoſcje w Sakſkej.

I. Wjſſoſke ſchule.

1. Univerſitet w Lipſku, mějeſe jutry 1877:

a) 158 dozentow abo wučerjow, mjenujžh:

12 ſa bohawučenoſcž abo theologiju,

18 ſa prawniſtowo abo rycznictwo,

40 ſa lékařſtowo abo medizinu,

88 ſa filoſofiju a filologiju;

b) 2976 ſtudentow:

952 ſe Sakſkeje,

2014 ſ wukraja.

Wudawki ſa univerſitet w Lipſku wučinjachu:

1,402,545 markow 58 np., ſ čemuž je kraj=na poſkadniža

1,047,938 markow 20 np. pſchinoschaſa.

2. Polytechnikum w Draždžanach, mějeſe Wlich. 1877:

37 dozentow abo wučerjow a

533 ſtudentow abo wučownikow.

Wudawkow bē:

253,905 markow 97 np., ſ čemuž je krajna poſkadniža

207,000 markow pſchinoschaſa.

II. Wjſſchſche ſchule.

Jutry 1877 bē w Sakſkej:

1. 13 gymnajiow, ſ

293 wučerjemi a

3479 ſchulerjemi, ſa kotrež ſo wuda:

1,383,823 markow 11 np., ſ čemuž je kraj

459,472 markow 79 np. pſchinoschaſa daſ.

2. a) 10 realnych škulow I. rjadomnje s
203 wučerjemi a
3674 šchulerjemi.
Wudawki: 735,078 marfow 60 np.
Krajny pschinoschf: 171,592 marfow 60 np.
- b) 21 realnych škulow II. rjadomnje s
210 wučerjemi a
2896 šchulerjemi.
Wudawki: 571,138 marfow 75 np.
Krajny pschinoschf: 134,052 marfow.
3. 18 wučerškich seminarow (16 ewangelskich, 1 katoliski,
1 sa wučerški) s
228 wučerjemi a
1704 šchulerjemi.
Wudawki: 889,011 marfow 58 np.
Krajny pschinoschf: 791,899 marfow 6 np.

III. Miššche abo ludowe šchule.

Sutry 1877 bē w Sakskej:

- 2099 šhawnych ludowych škulow, kotrež mējachu:
5414 wučerjow a
455,003 šchulerjow (223,441 hólzow, 231,562
holzow).
 - 1753 wudokonjaznych škulow, do kotrychž 51,084
mlodych hólzow shodžesche.
Wudawki: 12,626,533 marfow 89 np.
Krajny pschinoschf: 1,354,288 marfow 54 np.
 - 93 privatnych škulow, kotrež mējachu:
803 wučerjow a
7304 šchulerjow.
 - 2 šchuli sa hłuchoněme džěczi, kotrež mējeschtej
35 wučerjow a
274 šchulerjow.
Wudawki: 163,673 marfow 98 np.
Krajny pschinoschf: 143,910 marfow 47 np.
- Šchula je po tajkim w Sakskej:
4015 škulow (wyschskich, wyschskich a niskich),
7031 wučerjow, kiž wučža, a
530,207 šchulerjow, kiž wučnu.
- Sda sa wučerjow wučžini: 17,957,535 marfow 32 np.,
f čzemuž šo s krajneje pokladnicy jako
pschinoschfa płacž 4,955,067 marfow 98 np.

1855—1879.

Pomhaj Bóh wam!

To je lěta pjecz a dwazety krócž, so „Pšchedženaf“
Šerbow s tutym strowjenjom postrowi. Wón lěta
šwój pjecz a dwazety jubilej šwjeczi. Wěrtk sta lět
to je, so šo šchróblu přeni krócž šhawnje pschēd lud
šerbški stupicž a s protyku a jeje pschidawtom
wo durje šerbških domow klapacž a do nich nutškód
pytacž. Pjecz a dwazety šeschimf šwojeje protyki wón
šebi do šwojeho mēcha sawali a tak do šerbškeho
kraja wuškadža s wješolym džakowanjom sawolajo:
tu jedyn jubilar dže, kiž šwědczi: Bóh je pomhaj,
Bóh pomhaj dale!

Džeržcže mi to f dobremu, a ničžo sa ško, so
wo tym wobšchěrnišcho rycžu. Wšchaf je to stare
pěfne waschnje, so šo šastojnski abo mandželski pjecz
a dwazety jubilej šwjedženšy wobendže. Tak šu
halkē šonsche lěto našch sakski kral Albert se šwojeje
mandželskej Karolu, teho runja belgiški kral šwój
mandželski, wajmarški wójwoda šwój šastojnski pjecz
a dwazety jubilej šwjeczili. Lud je na tym wutrobnje
džěl braf a šu šo teho dla we hłownych městach,
hdžez tucži knježa bydla, a w krajach wjele dnjow sa
šobu wěste šwjatocžinoscže wuhotowale. Tež je wam
wědomne, so šo duchomnym a wučerjam a druhim
šastojnikam se strony derje smyšlennych a džakomnych
pscheczelow na tajkim dnju, hdžez šu pjecz a dwazeczi
lēt w škuzbje, cžěšne wopotašma lubošcže posticža.
A šami mēschcženjo a wješni ludžo to rady maju,
so šo na pjecz a dwazety abo lěpje hišcže pjecz-
džebaty mandželski jubilej špomni a stanje šo pschi
tajkich škladnosčach, so šo róžowe wěnzju jako šna-
mjenja lubošcže a wšchelake rjane dary s rjanym šbožo-
pscheczom tajkim jubilarom pschinješu a podadža.
„Pšchedženaf“ šo wješeli, so móže šo jako jubilar
prjódštajicž a njeby wjedžik, f čzemu njedyrbjak tež
wón šwój šlěborny jubilej šwjeczicž. Wón pak džadyn
kral ani džadyn wójwoda, wón tež džadyn krajny ani
žyrkwinski ani šchulski šastojnik njeje, so by šo wot

nětoho něfajšeho rózowego wěnzga abo šlěborneho twašneho dara nadžijecž móhł. Wóh šwarnuj, wón horby njeje, ale ponižny wješny mužik, kiž je s tym derje s pokojom, so je šebi w běhu czaša se šwojej protytku gmejnu dobrocziwých cžitarjow w šerbškim kraju Ružizy šhromadžik, s kotrymž móže kóžde lěto jene a druge šlłowcžko rycžecž. Pjecž a dwazety jubilej tež šlěborny jubilej rěka, ale šlěboro a šloto wón šebi se šwojej protytku žane njeje warbowal. Wón je šwoje džělo žyle darmo cžinił, a by šo wješelik, hdyž wono njeje žyle podarmo było. Ša wšchu šwoju próžu wón šebi ničžo nježada, hacž jeno to, so byšcžje, lubi cžitarjo, jemu wotpušcžžili hišcžje dale wo tym rycžecž, kať je to pšhišcžlo a šcťo je wón s tym wuwješcž čžył, so je protytku pišał. —

Bě to w lěcže 1854, so „Pšchedženat“ šo šwaži, šo pjera pšchimacž a šerbšku protytku na lěto 1855 wudžěfacž. Ničtő hišcžje na to njebě pšhišcťol abo na to šo dopomnił, so móhťo šo Šserbam tať derje kať šo to Němžam štawa, protytku pošćicžicž. Bibliju, špěwarške, katechismuš a druge knihi a knižki woni hižom dawno w šwojej macžernej rycži mějachu, ale šerbšku protytku woni njemějachu. W šerbškich domach „Pšchedženat“, hdyž do nich pšchińdže, drje němške protytki, Monšowe s města a Birnianške a druge wi- džěšcťe na šcžěnach wišajō abo na polžy ležo. Šserbja maja wšcať tu šamu potrebnošcž, kať druge ludy, něšcťo nawjedžicž wo tym, kaťki cžaš, kaťki měšaz, kaťki džěń, kaťke wjedro je, hdy šlłowcžko škhadža abo šo šhowa, měšacžť šo pšcheměni, hđže hermanki a škótně wiki šu a šcťoť herwal k žiwnošcži a potreb- nošcži žiwjenja škušcťa. Teho dla šebi němške protytki kupowachu. Čžeho dla dha njebychu šmėli šerbšku protytku mēcž, protytku w šwojej macžernej rycži se- štajanu, kotraž by jim jaťo dobry domjazh pšcťecžel s dobrej radu w jich hošpodařstwje pošćužicž móhťa. To pšchi šebi myšľo šo „Pšchedženat“ na Macžizy šerbšku, to je na towarštwu, w lěcže 1847 w Budy- šchinje šaložene, wobroczi, kotrež ma to dobre wotpo- hľadanje, šerbškemu ludu wužitne knihi w jeho ma- cžernej rycži pošćicžicž, a Macžiza bě na mēšcže šwól- niva, protytku cžišcťecž dacž a do šwojeho nakľadq bracž. Tať „Pšchedženat“ přěni křocž se šwojej protytku na lěto 1855 k Šserbam pšchińdže. Trochu

bojafny wón bě, hacž budža jeho lubošnje witacž, abo jeho s njej wot šwojich burjow wotpošľacž. Lub wšcať ma wašcťnje, wšcťitko, šcťtož je nowe, s wēšťej njedowěru wobhľadacž. Šdyž nowy žyly podrožnik do wšy cžehnje, dha jemu ludžo napšcťecžō njeběža, jeho s lubošnym wobľicžom powitacž. Ně! woni doľho na jeho kědžbujā a na wšcho hľadaja, šcťtož cžini, kať šo wón a jeho žona a džěcži šadžerža. Šzukodžo a wošebje žony maja wótrej wocži ša wšcho, šcťtož wón šapocžnje. Doľho traje, přjedy hacž šebi jich dowěrenje dobudže. „Pšchedženat“ šo teho dla nje- džiwāšcťe, so šo jemu runje tať džěšcťe, jaťo wón šo se šwojej protytku do šerbškich wšow jaťo nowy po- drožnik a do šerbškich domow jaťo nowy pšcťecžel cžišcťecž pytašcťe. Žane cžěšne wrota jemu na- twarjene njebuchu, so by s nimi šwój nutšcžah džeržal. Něťotši drje jeho pšcťecželniwje witachu a jemu lu- bjachu, so čžedža šebi jeho wěž bliže wobhľadacž. Něťotši mōrcžachu a šwarjachu, šcťo dha wón čžže, so je to žyle njetrjebawšchi, šerbšku protytku wudžělacž, doľelž šwoju staru němšku lubo maju, s kotrež šu šo derje sešnali, so tuta nowa šerbšta je žyle hinať seštajana, hacž stara němšta; so je w tamnej wjele wu- wostajene, šcťtož w tutej šteji; so žadyn planet njeje pošnamjenjeny, kiž tola kóžde lěto knježi; so njebjeste šnamjenja w njej njesteja, so ma žyle cžorny šabat a žaneje cžerwjeneje šmužti nima a teho runja. Wěro je, so Šserbjo přěnje lěta wjele wo protytku, kotruž jim „Pšchedženat“ pošćicžěšcťe, njerodžachu a so šo jenož lědom 2000 exemplarow pšcťedacž hodžěšcťe. „Pšchedženat“ ju na to wšcťelāťo porjedžěšcťe a rje- nišcťo wuhotowa. Něť šo wona kóžde lěto w 5000 exemplarach cžišcťcži a pšcťedawa. Ša te pjecž a dwazeczi lět pať, so wona wukhadža, je šo s naj- mjeřšcťa w 100,000 exemplarach w Šserbach roš- ščěřika. Šdyž „Pšchedženat“ to wopomni, dha šo dwojaki wutrobny džal w nim hibacž pocžina. Džatowanja pošna je jeho wutroba pšcťecžiwu Wohu, temu lubemu wótrej w njebjecťach, kiž je jemu žiwjenje šdžeržal a mōž špožcžik, tutōń škutk pšcťeš 25 lět wu- wješcž. Džatowacž ma šo pať tež šwojim lubym cžita- rjam ša wšchu lubošcž, s kotrež šu jeho horje brali, a ša wšchu wobštajnošcž, s kotrež šu šo k njemu džer- želi hacž do džěńšnišcťeho dnja.

To pač febi „Wšchedženat“ pšched fšwojimi pšchedzelemi wuprajicž popšchedje, so njeje pšchi wudžželanju kóždeho tnyh pjecz a dwazeczi létnikow niž šameho febje w myšlach měł, to reka, so njeje na fšwój wužitił abo na fšwoje lěpšche myšlił, ale, so je na lěpšche febškeho luda hladał. Wy drje scže tola šami sa tym pšchischli, so wón njeje jenož protyku se wšchēm, šchtóž k njej šlušča, sestajał, ale, so je w pšchidawku k njej to dobre wotpošladanje měł, waš na to jene nušne dopomnicž, młodnyh kaž staryh k wšchitkemu dobremu napominacž a wam pomoznik šboža a wješela byčž. To je wón wam kóžde lěto wuprajit w fšwojim přenim nastawku k napišmom „Womhaj Wóh“. Wón wam, lubi Šerbjia, te wšchelate šte njepočinki njeje samjelcžak, kotrychž tež wy šo hanibowacž macže. Wón je waš na te nješmanštwia pošašak, kotrež bjes wami wot młodnyh kaž wot staryh šo wobendu, a na te šte pošhilenja a nawucženja špomnik, do kotrychž scže na wšbach a městach šapanyli. Wšchi tym je waš wón stajnje na tón jedyn a jenicžki pucž pošasacž pytał, kiž se škazjenja, kotrež febi se fšwojim hrěščenjom šhotujemy, wuwjedže, a je wam se šafonja a ewangeliona dopošašacž chytł, so je jenož w jonym ta šbóžnosčž, a so žane druge mjeno nam date njeje, w kotrymž móhli šbóžni byčž, šhibi mjeno Šesom Šhryšta. Wón je wam druhdny předomak, kaž pop a njeje fšwoje powołanje šapřeč po tym šlowje Wóžim: wy scže wšchitžy šastojnižy Wóži a na tajkich šo ničžo njepyta, hacž šo šwěrní namašani budža. Š temu je wón tež wšchelate powjedancžka načožit, kotrež je pšchistajit, so by pošasał, hdže ma šo podobžž praweho šboža pytačž, mjenujžy w bohobojščizi a we wěrných plodach šchescžijanšteje lubošče, kotrež k wěry do Šesom Šhryšta wuroštu. Tež šame šměški wón šazpit njeje, so by dopošašak, kaš blašen šameho febje do haniby a šchłody pšchinješe, kaš mudracžž šameho febje na hubu bije, kaš šaspany Michak do přědka njepšchindže a njebolak febi šamemu jamu ryje, do kotrejež šapanje. „Wšchedženat“ šo fšwojeho čžinjenja njecha šhwalicž. Šchtóž jeho šnaje, tón wě, so tajki njeje, kiž by šo wot někaškeho radžerja šašlepicz dał. Wón derje wě, so šu drusy k lěpšchim wašchijom lěpšche a rjenišche wěžy došonjeli. Šle to šo wón nušowany šacžuje, pšchede wšchitkimi ludžimi tu wuprajicž, so wón jenož to je w myšlach měł, něšotre šamušchi šobu k

temu pšchinoschomacž, so by šo Wóže šraleštwu w dušchach Šerbow dale natwarjako, so bychu Šerbjo šady štejo njewoštali w našchim čžafu, w kotrymž šo k parowošom jěšdži a k telegrafom ryčži, a so bychu šo teho došladali, šchtóž by k jich čžělnemu a čžafnemu, kaž tež k jich duchownemu a wěčžnemu šbožu šlužicž móhlo. Š wuwjedženju tajkeho přjódšwacžža pač wón kóžde lěto ničžo njeje měł, šhibi jenož pjecz listnow papjerny, wozelowe pjero a šchleicžku tinty. Towarštwu Macžizny febškeje pač je jemu na jeho namjet wobštarako čžiščženje, nakšadowanje a rošpšchescžžeranje; je tež w běhu čžafa k porjeniščenju pšches pšchistajenje wobrašow to fšwoje čžiniko a napošledk, hdžž je wšcho do hromady 25 nowyeh pjenjes febi žadał, žadny wošebny pjenježny wužitk k teho njemělo.

Nětko pač čže tola kóždy ša fšwoju próžu něšchto měčž. Tež „Wšchedženat“ a Macžiza febška wudawanje protyki čžiščeš darmo, abo lěpje prajene, podarmo njebyšchtaj wobštarane měšoj. Wěščže wy, kotru šdu febi ša to rad byšchtaj žadašoj? „Wšchedženatej“ by to najwjetšche wješelo bylo, hdž by wón febi prajicž móhł, so jeho šlowa a napominanja pola Šerbow šo njejšu nimo šulike. To by jemu šchwarna šda byla, hdž bychu Šerbja niž jenož do protyki hladałi a šo tam w tym wobšonili, hdž šo wěšacžž pšcheměni, hdž šłoncžko ššhadža, hdže šu hermanki abo šłotne wiki, na kotry džen njebyšeste šnamjo raša panje a teho runja, ale hdž bychu febi šwěru te wšchelate wěžki pšchecžitali, pšchemyšlilili a rošpomnili, kotrež w pšchidawku šteja. „Wšchedženat“ njemě, hacž je tón šchědžiwž hišchče žiwu, kiž je jemu do Šmolerjež knihašnje pšchischol a šo ša tym wobšonjował, šchtó dha febšku protyku kóždolětnje šestaja. Ša to praščenje, čžeho dla čže to wjedžecž, je wón wotmołwił, so šo jemu te wšchelate wěžy, kotrež w jeje pšchidawku šteja, wubjernje lubja a so by lubje rad „Wšchedženatej“ někažku došrotu ščžinił a jemu k tym fšwój džak wopošašak. Še-li tutón došry pšchecžel hišchče žiwu, dha jemu „Wšchedženat“ tudž wutrobne „Womhaj Wóh“ praji. Šo je tola něšoho nadešchol a namašak, kiž je šo nad pšchidawšom šwješelił, to je jemu wutrobne woššchewjenje a rjane narunanje ša wšchitko džělo a ša wšchu próžu bylo, kotruž je pjecz a dwazeczi lét na tutu fšwoju protyku wadžił. Š hdžž je jich wjažy bylo, hacž tutón jedyn

šerbski ščedjivž, dha budže jemu to tež lubo. Wón by šebi prajicž móht, so njeje wšcho podarmo bylo. Najlubše pať by jemu to bylo, hdy by šebi prajicž móht, ty šy šebi niž jenož čžitarjom, ty šy tež čžinjerjom namakať, kotřiž šu šebi tvoje dobre napominanja k wutrobje brali a po nich šo sadžerželi. Wšchetož w šwojim pšchedškowje „pomhaj Wóh“ je wón dha tola kóžde léto škladnošcž wšať, na to a tamne, šchtož w Wožich džešacž kašnjach šo sataže a pšchikaže, dopomnicž a dopokašacž, kať wjele šchtož to pšchinješe, hdyž šo to njedžerži. Wón je hačž do pošlenjeho létnika to rošejtajecž pytať, kať mamy Boha wysche wšcheho šo bojecž, jeho lubowacž a šo jemu domericž; kať mamy jeho mjeno, jeho šlowo a škuff čžescžicž, štróšbe a póžcžiwne žiwjenje wjesčž w šlowach a w škuffach, šwojich štaršchich a knežich čžescžicž a wjele do nich džeržecž, šwojich šobucžlowojetow lubowacž a mandželštwow čžefne džeržecž. Wišči tym je wón wošebje to wušbchowat, kajta krašna wěž to je ša domjaze žiwjenje, kajke wulke žohnowanje w tym leži, hdyž šo wošebje w domach Woži šakon džerži, dokelž wot domjazežeho žiwjenja po jeho myšli šbože luda a kraja wotwišuje. Šcže šebi to pětnje wopomnili a po tym čžinili?

Šlajcže, lubi ludžo, šrudny a šty čžaš je nastať. Ša 25 lét je šo wjele pšcheměniť. Wóžny šu bjes tym byle: šleswig-holštejnška, na to němško-awštriška, potom němško-franzowška, napošledť ruško-turkowška. Šdyž tež šu Šserbjo jako wojazy na tutych wojnach šobu pódla byli a šo na nich wobdžělili, dha je tola w našchim šerbskim kraju dobry měr knježil a šmy po tajkim došcž škwile mēli, šo ša šwoje naležnošcže a ša šwoje čžašne a duchowne šbože štaracž. Šsmj my to čžinili? Dobre a hubjene žně šu šo nam doštake ša tute šańdžene 25 lét. Šsmj dha my tež dobre wušywali? Wjele dobrých pšchecželow je šo bjes tym minyť, woni wotpocžuja a špia w šwojich škšódnych komorach a my hišcže tu po šwojej šchcžežy šhodžimj; je wona tež ta prawa, kotraž naš k šbóžnošcži wjedže? Kotřiž mšodži bēchu, čži šu ša tón čžaš wotroštili a šu šebi šwoju hētú natwarili; wjedú woni pať w nej kšchecžijanske bohobojasne žiwjenje? Čžaš je nimo lecžil — a wjele je šo k lepšchemu pšcheměniť. Wjy šmy bóle do přédka kročžili, to šo přecž nješodži, ale šmy w jenym na šad štupili, w

tym mjenujžy, w čžimž našče wěrne šbože wotpocžuje. Wěra je wotějeraka a lubošcž hinyša. Wono šo wjazy njebēha ša tym, šchtož horka je, ale šo pyta, šchtož wot semje je. Wjy šo nješšmy wobohacžili na wěrnej bratrowskej lubošcži, dokelž kóždy na to šwoje hlada a w tym hrēšči a šo moli.

Wotpuscže mi, šo wam to š někotřymi šlowami hišcže rošejtaju. Š temu šo na šedmu kašň powolať, kotraž praji: ty njedyrbišch franycž. Padušchi šu byli, tať doľho hačž šwēt šteji, a paduchow smějemy tež pšchichodnje bjes nami. Njech šo rjenje předuje a šwěru wucži, njech šo jastwa a nowe kšostajne natwarja, ale tajžy ludžo tu pšchezo budža, kotřiž nihdy došcž nimaja na tym, šchtož jim Wóh da. Šakomštwow a pjenježna lubošcž šo w čžlowškej wutrobje wutorjenicž nješodži. Šefnošcž a nahramnošcž šwoju móž jenat wopokašujetej, lēnjošcž a prošnošhodjenje, pšchecžinjenje, šiberštwow, škupošcž a njewěra a njelubošcžiwnošcž ludži pšchezo k franjenju a jebanštwow šawjedže. Wěro je, šchtož Lutherus praji: hdyž šebi šwēt po wšchēch šchtantach wobhladujesh, dha wón nicžo njeje, šhiba wulka hródž pošna paduchow. Njedawno šym čžitať, šo šo w Šarlinje na 30,000 tajšch licži, kotřiž ša žyle léto šo jenož wot paduchštwow žiwja. Kať wjele jich je w Šarišu, w Londonje, kať wjele w tvojej wšy?

Paduchow pať namkašy w kóždym šchtancže. Šo je najšrudnišche šnamjo našcheho čžaša, šo temu tať je, a ja čžu tu jenož na dwojaki šchtant dopomnicž, w kotřymž je tuta šedma kašň šwoju placžiwnošcž šhubika. Šlaj! w bēhu šańdženych 25 lét je žyle nowy šchtant w ludu nastať, wo kotřymž tehdy hišcže ništožo ništožo njewjedžesh, hdyž „Wšchedženat“ pocža šwoju protyku pišacž. Nimalo džešacž lét to je, šo šo wo nim a to w najnowšchim čžašu jara wjele rycži. Wěšch ty, kajti to šchtant je? Šo je tón tych šozialdemokratow. Šo šu čži, kotřiž bórcža a mórcža, šo šu žiwjenja kubla na njeprawe a njerune wašhne rošdžēlene a k temu praja: něšto wobšedžecž, to je paduchštwow. Šeho dla woni šebi žadaja, šo ma šo wšchitke šamóženje a wšchitke kublo temu, kiž tajke wobšedži, wšacž a šo ma šo wone tať rošdžēlicž, šo kóždy jenat wjele ma. Šrejota, runota a bratrowštwow dyrbiš potom na šwēcže knježicž, w kotřymž něťo šhudy džēlacžer ništožo nima a dyrbiš w pocže šwojeho woblicža džēlacž.

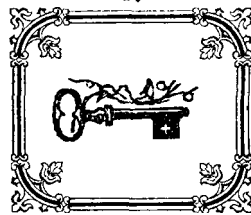
Werno je wschelte, shtož febi sozjaldemokratojo jako nusne sa swoje sbože žadaja. Ale hdyž woni s tym žadanjom wustupja, so dyrbi so wscho rune sczinicz na swęcze, dha je to njemóžna węż, a hdyž woni praja, so dyrbi so wscho samoženje a kubio tym, kotřiz shto wobšedža, wsacz a tym dacž, kotřiz nicžo nimaja, dha so to paduščne myšle. Wysche teho je k wopomnjenju, so žadyn bohaty, žadyn bur a žadyn jahrodnik a žiw- nosczet, haj ani kšěžkar to, shtož ma, swolnawje nje- wotstupi, so bychu so do teho cži džělili, kotřiz nicžo nimaja. Wo tajim móže so tajke roszdželenje jenicžy pšches wulku revoluziju stacz, w kotrejž so wschitto s gwałtom a krejpschecjom postorczi. Shto dha pať nam pjata a sčesta kasn pomha, hdyž to tať daloko pšchindže? Shto dha pšchi tym hiščeje saton a ewan- gelion chzetaj? Móže so Wože wustajenje a luboscz k bližšchemu s tym snjescz? Njedyrbi s teho njeměra na- stacz, kotraž praji, Wóh njeje, a móhli so džiwacz, so wot tuteje strony so wola: prjecž s Rhrystusom a s jeho zyrkwoju, prjecž s Wožim słowom a s nadžiju pšchichodneho žiwjenja? Zene je wěste, so so to srudne suamjenja cžaha!

Wohladajmy dha nětko na druhi shtant, to je tón tych bohatych a samožitych. Njestanje so tež wot tutych to, shtož w šedmej kasni je sakasane. Esu dha hjes niwi wschitzy dobry pšchikad kšchesczjianskeje boha- bojoscze a luboscze dali, so móhli khdžji dželaczjerjo wot nich něšto dobrego nawuknycz? Spomnicze jenož na to, kajke paduščne wězy so wot nich stafe. Hdyž po franzowskej wójnje k sarunanju wójnškich kšóstow 300 milliardow dobrych pjenjes s Franzowskeje do Němzow pšchilecža, dha bohaczi kaž wrótni počachu spekulrowacz a nowe pucze k wobohaczenju febi wumyšlicž, hacž so napošledk wscho do blóta pšchewobroczi a so s wulkim wrjeskotom najwóšebnišche domy, dokelž bėchu na pěš twarjene, do hromady walichu. Tehdy je so dopjelnišo, shtož japoschtol Pawol w 1. listce na Timo- theja pišče: kotřiz so chzedža wobohacžicz, tajzy panu do spytowanja a do šycze a do wjele hšupych a schód- nyh žadosczow, kiž cžlowjekow do staženja a sataman- stwa ponurja; pšchetož pjenježna luboscz je korjei wschitkeho šleho, kotraž někotrym so je lubika a so wot wěry sabkudžili a šami febi wjele bolosczow na- cžinili. Kajke žalostne jebanštvo a paduchštvo je so

pšchi tym wuwjedšo, kať so na njewužitne waschnje s lutym hordženjom a pšcheczjijenjjom wyšozy a bohaczi ludžo pjenjesy, rucže dobyte, rucže rosmjetali! Kajki sly duch je so pšches to do luda saczišczak! Njepopšchecze a sawiscž stej so do duchow sakorjenikej. Čenjoscž a nješwěrnoscž je šylnje pšchibjerata. Kóždy chze so hjes prózy a hjes dželawosczje wobohacžicz. Slutnawoscž a spokojnoscž je so šhubika. A ty šwjata luboscz k bližšchemu, ty šprawnoscz a šdobnoscz, kotraž dyrbjesche w kšchesczjianskej wutrobje roscž, so selenicz a rjane pšody pšchinjescz, hžde dha so ty pšchi tym wostata?

Hdžeha pať so sabkudžich, „Wšchedženato?“ budžecze prajicz, lubi cžitarjo. Ty chzesch šwój šleborny wješoly jubilej šwjeczicz a počinasch kušacz kaž sly poš. Ze to prawje? Ma to wotmolwi wam tón: ja mam wutrobu sa ludowe sbože, ja bych rad widžič, hdy by so nam wschitkim derje sčšo a so by na nowe pjecz a dwazeczi lét nowe derjehicze we wschitkich shtantach sšhadžato a so by šloty cžas pšchischol, wo kotrymž so w 85. pšalmje špěwa: dobrotu a šwěrnoscž so setkatej, prawdoscz a mēr so wokošchatej; šwěrnoscž na semi roscze a prawdoscz s njeješ hlada. To febi wy wěscze tež žadaczje, so by tón šnješ nam dobrotu cžiniť, so by našch kraj šwoje pšody dať. Ale my mamy wopomnicž, shtož tež pšchistajene je: jeho pomoz je blisko tym, kotřiz so jeho boja. Teho dla dha w Wožim mjenje chzemy dale hicž tón pucz, kotryž tón šnješ naš wjedže. A hdyž so jeho bojimy a jeho lubujemy, dha naš šašo wokošchewi a nam se wscheho hubjenštwa wupomha, pšchetož jeho hnada traje niz jenož pjecz a dwazeczi abo što lét, ně wot naroda do naroda nad tymi, kotřiz so jeho boja.

3.

Sudancžka.

„Wšchedženat“ so boji, so so jeho dobri pšcheczeljo tej dwě hudancžy, kotrejž je do protyki 1 1

lěto 1878 stajik, dawno wuhudali. Czim lěpje, rjelnje wón, dha wo nimaj wjele pschistajicž njetrjeba a městna sa druhe wězy sthowa. W přenim hudancžku wón na mandželsteju spomni, kotrajž staj křwalobne snamjo sa šwjaty domjazy shtant s tym, so šo, wot Boha šameho swerowanaj, ženje nješwadžitaj, ale w dobrym měrje šjenocženaj wostanjetaj. Wluz je džen, žona nóz. —

Hudancžko 2 na domjazeho pschecžela dopomni, kotrehož kóždy mucžny a wot dženškeho džela spróžny cžlowjek jara lubuje, to je ložo. Stanje šo, so křudy žaneho nima a „Pšchedženat“ je šam to wobtedžbowal, so tu a tam ludžo žaneho pošlesčez a žaneho ložo nimaju, ale na šlonje po desfach wupšchěstrjenej šwój nózny wotpocžint džerža: To pak šu s wjetšcha tajzy ludžo, kotřiz šu šo psches wopikstwo a liderstwo w hospodarstwje wo wscho pschinješli. Bohu budž džak, so je tola mało tajkich hubjenych ludži, kotřiz ložo nimaju abo kotřiz sa blidom dyrbja šforžicž: „po cžmje je moje ložo šhotowane“, abo kotřymž šo stanje, šchtož je Babilonskim a Wšyriskim pola Jesaiasa (14, 12) hrožene: mole budža tvoje ložo a cžerwje tvoje pošlesčez. Ně, kóždy džerž šwoje ložo cžiste a nje-womafane a hdyž šo do njeho lěha, dha njech spomina na šwojeho stworicžela a hdyž w nim rano strowy wotucži, dha rycž wón s nim. Pošlenje šmjertne ložo pak čžyř Wóh kóždemu polóžicž, so by s njeho junu stanycž móhł k wěcznemu šbóžnemu žiwjenju.

Hdyž pak šo tudy wo hudancžkach rycži, dha čžyř wam něšto powjedacž, šchtož šym w jenyh knižkach cžital. To pak ma to napišmo: Dobra warba s hudancžkami.

Běchu junu jědnacžo mužojo, cži čžyřchu šo po Wóbjy s Drazdžan hacž do Něšy wješcz a škasachu šebi kóž. Sedyn žid, kiž čžyřche do Wliščna jěcz, jich prošesche, hacž njeby šo móhł šobu wješcz. To bu jemu wotpuschčene pod tym wuměnenjom, so šo pěknje šadžerži a kóžnikrej pol marki sa pschewjesenje da. Žid wscho šlubi a pódla se šwojej móšchnicžku klinkofašche, w kotrejž nicžo njemějesche, křiba džefacž nowych pjenješ a někašt mošafny knesl. Wón šebi pak myšlesche: na kóždi šo šnadž někašt škladnosč namaka, so šebi něšto wuwitaju; wschał je někotřuliz, kiž je po Wóbjy jěbdžik, šebi šchwarne pjenješy

warbowal. Cži jědnacžo běchu mlodži knježa a, hdyž běchu s drazdžanského brjoha wotjeli, šebi wschelake powjedachu a šměščne rycže wjedžichu, tež te a druhe hróncžka sanješechu. Šsamemu židej, kiž w kucžiku šedžesche, čžyřche šo šmjecž. Ale woni pocžachu jemu klubu rycžecž, tak šo dyrbjesche wjele wustacž. Žako pak běchu šo křwilu wješli, dha jedyn po druhim womjelny a cžas šim pocža dołhi bycz. Napošled šo jedyn na židowského šobupucžowarja wobrocži prajizy: mauschelko, njewěsch ty nicžo, so šo nam cžas minje? Dwoji wóžojo šu tola dyrbjeli na něšto myšlicž, hdyž šu tón dołhi pucž psches pusečimu cžinili. Nětko, myšlesche šebi žid, nětk je škladny cžas, wozny stihacž, a wotmolwi: hdyž je wam prawje, lubi cžesčeni knježa, dha čžemy šebi po rjadu wschelke praščenja a hudancžka přjódkšascž a wy mi wotpuschčezje, so ja šobu cžinju. Šchtož je wuhudacž njemóže, tón temu, kiž je přjódkpožoji, šlěborny krosch abo džefacžnowar šaplacži; šchtož pak je wuhuda, tón džefacž pjenješkow dostanje. To šo wschitkim derje lubjesche a dofelž šebi myšlachy, teho žida šchřecž, dha kóždy někašt hudancžkowe praščenje šczini, takšez jemu runje do myšlow pschindže.

Tak šo přeni prašchesche: kak wjele jejow móšesche hobrski muž Goliath na-cž wutrobu šješcz? Wšchitzy prajachu, so to njewjedža a šaplacžichy šwój šlěborny krosch. Žid pak wotmolwi: lědy jene; pschetož potom wjaz na-cž wutrobu njebě. A wón džefacžnowar dosta.

Tón drugi šebi nětko myšlesche, cžakaj židžifo, ja čžyř šo tebe něšto s nowého testamenta prašhecž, a praji: cžeho dla je japoschtoš Pawol drugi list na Korinthiškich pišal? Žid na to wotmolwi: wón pschi nich w Korinthu njebě, hewal budžišche jim wscho ertnje prajicž móhł. Šašo dosta wón džefacž nowych pjenješkow.

Žako tječi widžesche, so je žid w biblistich wězacy wustojny, myšlesche wón jeho na druhe waschne špytacž a rjelnj: šchto dha šwoju wěz do dołhosčez cžehnje a je tola w prawym cžasu hotowy? Žid praji: šejleč, hdyž je prawje pilny.

Šchtwóřy šo nětk wustupjo prašchesche: šchto dha žadyn cžlowjek, byrnjež najwudrišchi žid był, prajicž a powjedacž njemóže? Žid wotmolwi: so je wumrjel.

Hdyž bě nětko na brjosoŭ t lěwizy jena wjeŝ widžecź, dha pjaty ſapocža: w kotrym měſazu ludžo w tutej wŝy najmjenje ſjědža? Žid praji: w maŝym rózku, pŝchetóž tón ma jenož woŝom a dwazeczi dnjom.

Šeŝesty rjetnu: dwaj bratraj ſtaj a tola je jenož jedyn wot njeju mój wuj! Žid praji: waŝch wuj je waŝcheho nana bratr; waŝch nan paŝ waŝch wuj bycž njemóže.

Ryba pŝchi kóždi, na kotrejž ſo wjeŝechu, ſ wodny wuŝkoczi a ſedmy ſo teho dla praŝcheŝche: kotre ryby maja woczi najbliže hromadže ſtejo? Ze najmjenŝche, wotmolwi žid!

Woŝmny praji: kaŝ móže jedyn ſ Miŝchna do Draždžan w kŝtódku jěchacź, hacž runje ſtónczko najrjenŝcho ſwěczi? Ğun! rjetny žid, hdyž žadyn kŝtódk njeje, tam wón ſ konja ſlěſe a pŝchi dže.

Na brjosoŭ t prawizy bě nowe ſchuŝte twarjenje widžecź a teho dla ſo džewjaty praŝcheŝche: ſchto dha maja hólzy a hólzy na hłowje, hdyž do ſchule du? Wŝoŝy, wotmolwi žid!

Džeŝaty wokolo ſo pohladajo rjetny: ſchto paŝ běži a nima žane nohi? Woda, praji žid!

Nětko bě tu hiŝcheže jědnaty a tón to praŝchenje ſtaji: kaŝ móža pjeczó pjecz jětkow bjes ſobu roŝdželicź, ſo hiŝcheže jene w ſchlicizy ležo woŝtanje. Žid na to wotmolwi: ſchtyrjo ſebi kóždy jene jětko ſe ſchle woŝnje, pjaty paŝ ſchliciztu ſ jětkom a móže je w njej ležo woŝtajicź, kaŝ dołho hacž chže!

Nětko rjad na žida ſameho pŝchindže, ſo dyrbyeŝche tón hudancźkowe praŝchenje ſtajicź a wón dha ſebi myŝleŝche, nětk maŝch dobru warbu ſczinicź. Wón ſo dołho na kędžbu bjerjeŝche, něŝchto prajicź, hacž na poŝledk ſ leŝnym ſmějtotanjom praji: kaŝ móže jedyn dvě rybiczy w tjoch ſudobjach kaŝ ſwaricź, ſo do kóždeho ſudobja jena rybiczka pŝchindže? Na to paŝ žadyn njemóžeŝche wotmolwicź a teho dla jedyn po druŝim židej džęŝacź nowych pjenježtow da.

„Pŝchedženat“ by rady wŝchitkim ſwojim czitarjam w hornjej a delnej Ružizy tuto hudancźko prjódtko položil pod tym ſamym wuměnjem, kaŝtež bě tam bjes tymi, kiž ſo na tej kóždi na Wóbjju wjeŝechu, poŝtajene, a wón je wěŝty, ſo by ſebi ſchwarny pjenjeŝ ſ tym warbowaŝ a wjele wjazy, hacž ſe ſwojej pro-tyku dobudže. Pŝchetóž jako czi jědnaczo knježa ſebi

žadachu, ſo by žid jim ſam prajiŝ, ſchto ma to hu-dancźko na ſebi, wjeŝche wón ſo jow a tam, wu-waleŝche woczi, kaŝ kŝeleny ſajaz a ſczahowaŝche ſ ramjenjomaj a praji napoŝledk: ja ſym kŝudy žid. Czi druŝy paŝ jemu ſ pjaŝczemi hrožachu a wolaŝchu: ſchto tute wurycže dyrbja, daj wotmolwjenje na to hudancźko! Niczo ſa ſto, ſdychny žid a wuŝbėje ſwojej ruzy, ja ſym kŝudy žid, acž njeczincze mi niczo. Wo dołhim wuryczowanju a jaŝo bęchu jemu ſlubili, ſo ſo jemu niczo njeŝtanje, maŝny wón do ſata a wucžeže jedyn wot tnych džęŝacźnowarjom, kotrejž bě dobyŝ, prajizy: jow je mój džęŝacźnowar, kotryž ſym pŝchęhraŝ, pŝchetóž ja wŝchaŝ to ſam tež wuhudacź njemóžu.

Jaŝo to czi druŝy ſkŝyŝachu, dha ſo woni roŝ-hněwajo kŝetro jara ſwarjachu. Dolež paŝ ſo jim ta wěž ſměŝchna ſda a woni bohaczi a dobroczimi ludžo bęchu, dha dachu temu bycž kaŝ bě. Jaŝo do Miŝchna pŝchjědžechu, dha teho leŝneho žida ſ kóžde puŝchcizhu. Schto dha paŝ je tón warbowaŝ a kaŝ wjele pjenjeŝ ſe ſwojimi hudancźkami nadobyŝ? To je nětk, ſchtož ſo napoŝledk praŝcha. Schtó to wu-liczi? Kaŝ wjele hrinow je wón ſ kóžde njeŝk, hdyž w Miŝchnje na brjóh ſtupaŝche? Jedyn džęŝacźnowar a moŝaŝny kneŝ wón prjedy mějeŝche, jědnacze džęŝacźnowarjom je ſ wuhudanjom hudancźkow doŝtaŝ; teho runja jědnacze ſe ſwojim hudancźkom, kotrejž czi druŝy wuhudacź njemóžachu, jedyn je wón naŝad pŝacziŝ a kóždnikej poŝ marki*abo pjeczđžeŝacź nowych pjenježtow ſa wjeŝenje daŝ. Kaŝ wjele to wuczini? Liczeže! —

4.

Gramlichez Michal abo wotwjaŝanje roboty.

I. Schto mužojo prajachu.

Dlěhe je hacž pjecz a dwazeczi lět, žane ſchtyrzeczi paŝ njeje, dha bě w ſerbskej wŝy W. wjele ſtaranja, ſwarjenja a wuradžjenja. Bě to tón czaŝ, hdyž mějeŝche ſo robota a wŝchelle knježe dawanje wot-wjaŝacź. Wy, kiž njeječe wjazy młodži, ale na wumjeniku ſedžo ſwojatoŝ ſwojeho žiwjenja wužitwacze, ſo tuteho czaŝa derje dopomnicze. Wuŝki džel tnych, kiž

ſu tehdy živi byli, dawno w křlůbnym rowje wot-
poczuje wot ſwojeho dŕŕka. Wby pak, mlůdži hoſpodarjo,
tehdom abo ſo njebeřchcze hiřchcze narodžili, abo do
řhule řhodžeřchcze, abo beřchcze czeřni mlůdži ludžo.
Můžecze wericž, ſo bē to wažny czař ſa wjeřneho
bura, w kotrymž bu ſ czeřkeho pchaha wumoženy,
ale ſa to ſ njeľubym pľacženjom wobczeženy. Wulke
a wažne dny to bēchu, na kotrychž komiřarjo,
ōkonomiřzy a juridiřzy, w ſwojich Œořtych řhurejtach
po hubjenych pucžach do wřby přchilepotachu a žyła
gmejna ſo přchēd nimi abo w forczunje abo w
pimařni abo w řudniřkej řtwē knježeho dwora řhro-
madžicž dyrbjeřche. Knjeř mējeřche ſwojeho ſa-
řtupjerja, najbōle wumōłaneho rycznika ſ mēřta, a ludžo
teho runja jeneho přchlepaneho adwōkatu, ſa „be-
řchanda“, kiž bē bōle leřny a mudry, dyžli tamny.
Řednanje trajeřche wjele dnjow ſa ſobu a njebu ženje
na jenej termiji řkōncžene. Rať wjele řtow knihi pa-
pjery je ſo tehdy ř piřanju přchētrjebaľo, a kařke wōtre
a wažne rycže a řłowa řu ſo rycžake, to nam njeje
w žanych řtawisnach řařbženeho czařa přchēradžene.
Wē to kaž řłowjaza řhorōřč, kotraž bē wřchē řkōjčiki
řajafa. Rōždy chžyřche ſwoje prawo wobtwjerdžicž.
Wjeřny knjeř wřchitko po mōžnořci wřřōko licžeřche,
ſo by žaneje řchōdy njemēľ, a roboczan chžyřche wřcho
prawje niřko pľacžicž, ſo njeby ſ wulkim dawanjom
wobczežowanym byľ. Čžim dlēhe pak to trajeřche a
čžim wjažy termijow ſo wotdžeržowaweřche, čžim lub-
řcho to knjeřam komiřarjam a tym ľubym adwōkatam
beřche. Wřchetož čžim wēřcžisřho tucžno ſ juřchki řami
ſa ſo wotczerpachu a najľeřřchi wužitk mējachu.

W tutym czařu ſo wjeřny lud huřto tu a tam
řřhadžowaweřche. Niž jenož řobuřtawy gmejniřkeje rady
řo huřto řhromadžichu, ſo by ſo to a druhe w tutej
naležnořci wobřanknyľo, řchtož bē nuřue a wažue, ale
na wjecžorach tež jeni a druřy pola řřlamarja, abo
řalenzarja abo řorcžmarja ſo řhromadu trjeřchichu, ſo
bychu přchi řchľeňcžžy piwa abo dobrego čžiřteho mudru
radu řřkadowali.

Wē to tež tajki wjecžor w řymje, woľoľo pōřtniž,
ſo bē w B. pola řřlamarjež wuja řtwa pořna wjeř-
neho ľuda. W ſwojich kožuchach řēdžichu mužojo na
řawřach přchi mařanej řežēnje a mējachu ſwoje pōľki
na bľidach pola řēbje řtejo, jaľo bychu ſwoju řłōřč

a řtarōřč w nich tepicž chžyli. Wřchetož řki a hnēwoni
woni wřchitzy bēchu, doľeľ bē na juřřiřchi džeři dla
wotwjařanja roboty wot komiřara termija pořtajena.
S wjeřcha wřchitzy řažehľenu trubku bjeř řubami
džeržachu a toľřty řur ſo po řřtwje řmařowaweřche. Dobre
wonjenje to njebē, přchetož tehdy njebē tajki dobry
czař, ſo bychu řebi rōľku dobrego řhocžebusřkeho tobaka
kupicž mōhľi a wjele mjenje mōžeřche řebi tehdy řadym
na cigarry myřľicž, kotrež bēchu jenož řelo ſa bohattyč
knjeřich. Na řanapeju pak řēdžisřche řramľiczež Wľichaf,
toľřty řur, najwjeřřchi w gmejnje, kiž mējeřche kōždy
džeři je řchtyřjomi řonjemmi na knjeřim dworje robotu
čžinicž a ľētnje druhe dawanja wotwjeřč, tež řararjei
a wuczerjei wulki tazent abo džeřatľ wotēdacž. Wōn
bē nēľotre řchtyřzečži ľēť řarj. Na nim bē widžecž,
ſo řebi řamemu řadym přchirōdny nan njebē. řchwarny
brjuřch řo wřřche jeho nořow čžumpaweřche a jeho
ľizy ſo čžerwjenjeřchkej kaž knjeřiřke jabľuka. Pōbľa
njeho bē řo řowarjež miřchtr řynnyľ, muž řrubych
řtawow a toľřteho řchaltka. řemu ſo woľřy na
řłowje bēľachu, ale hewaf bē wōn hiřchcze čžerřtwy
a řtrowy. Wōn beřche řebi pētnje ružy a wobľicžo
řnyľ, priedy hačž bē ř řřlamarjež wujei řchōľ, hđžež
kōždy wjecžor w řanapejowym tucže řēdžeřche, ale
hačž runje njebē myďka ľutowaf, dha na nim toľa
hiřchcze wřcho wo tym řwēdcžeřche, ſo bē wo dnjo
ř wuhľom a řurom čžinicž mēľ. Wōřēbje pod nořow
bē čžorna řmuha widžecž, kotraž pak njebē wot řo-
warjenja, ale wot tobakoweje tyřki. A tuta jeho řłowa,
hačž runje řchēdžitwa, bē mudra a jeho jařyľ wōtry,
kaž nowotoczēna radľiza. Řyčecž a powjedacž wōn
mōžeřche, wořēbje wo pořľenjei wōjnje a wo wřchitřich
druřich wažnych a njewažnych pōdeňdženjach w gmejnje,
ſo kōždy wjecžor niž maľe pořľuchafřtowo woľoľo řēbje
mējeřche.

„To pak je dundr“, řapocža řowarjež miřchtr,
„řo dyrbimy řebi to ľubicž dacž, řa robotu teřko
pjenjeř pľacžicž. řumřarjo řu wřchitzy na řtronje
knjeřich a my řny bicži ľudžo, hdyž do teho řwolimy,
řchtož řebi woni řadaja. Wōni pola knjeřa wobjeduja
a tōn jim najľeřřchu jēdž a najľeřřche wino na bľido
přchimeře a řobotu jim hiřchcze řurtwoty a řajazy,
řarpy a teho runja do jich řuchnje wobřtara. řotom
tōn řumřar jemu wřchitku woľu čžini a nař řreřturuje

so to na ničžo podobne njeje. Dundra tola, hdy bychmy s tym s pokojom byli; my šebi advokatu wosnjemy a njech prozef s teho nastanje, my nihdy do teho njeponóbdžemy, sčtož knježi „beischtand“ šebi žada.“ S tym sapašny wón se šwojeji niz czeńkeji kowarškej ruku na šwoje kožane kholowy, jako by s hamorom kruch kšiwneho želeša runje srašycž chyzł a šuny na to, do šwojeje tyški mašnywšchi, wulku fóru tobaka do šwojeho tošteho noša.

To pať nihdy niz, sawoła na to Šramličez Michal, ja njedam, sčtož knjes „kumšar“ a knjes „šchpektar“ šebi žadataj. Zyle wotwjašanje hól . . . ! Šnjejštwo chze naš do grunta srašycž a zyle wušlez. Do teho cžaša šym šo derje dofcž žiwit; šym wulku robotu meł, ale tola s pomozu mojich džeczi šym se šwojim šywom a donkhowanjom w prawym cžašu hotowy był. Něť pať chzedža mi na moje kubło tajku wyšoku rentu položicž, šo ju njebudu nihdy saplacžicž móž. Do došha dyrbinym salěscž, sčto wě, kať hšuboko, a budžemy napošledť wšcho pšchedacž dyrbjecž! A sčto budže našche kubla a žiwnošcže kupicž, hacž knjes, kiž chze wšchitko šam sa šebje mečž. Šhudži ludžo budžemy, a móžemy na dželo kšodžicž, kaž kšěžkarjo. To je šty duch šwěta, to je šatan šam našchim knježim do hłowy dať, šo šu tajki wotwjašowanški šakon wujednali. Ša do teho nješwolú a to nihdy niz. Šako bē to wurycžak, dyri na bliđo, šo šo jeho półka, na niu štejaza, jow a tam khablašche. Wón pať rucže sa nej šojo, ju hrabny a jenu kapku po drugeji do šucheje šhije liny, pšchi cžimž šo jeho kožana cžapta bóle na prawy boť šuže.

Wšchitzy jeho pošlucharjo jemu pšchihšowachu a w tej šhromadžišnje bēšche jena a ta šama myšlicžka, šo ma Šramličez Michal zyle prawje. Tón a druhi kšěžkar a mjeišchi žiwnošcžer, kiž na hubu dyrjeny njebē, šwoje myšle se šłowami abo šmorčenjom někať spóšnacž da. Wšchitzy pať cžinjachu, kaž Šramličez Michal, a šebi se šwojich półkow někotre kapki popšchachu a se šwojich trubšow tošte mrócžele walachu.

Sedyn jenicži pať tam šedžesche, najmłódschi bur wo wšy, Šonichez Šan, kiž šebi žanu półku njebē šlašak a žadyn tobať nješurjesche. Wón bē trochu lēpje šwoblešany hacž czi drusy; njebēšche w šožuchu, ale w plátowej jecžzy, bēšche šwoju cžapku

na wofno položik a bē šo hacž dotal zyle s měrom šadžeržak. Šdyž pať bē šwarjenje a borbotanje trochu šaštašo, postaže wón a rjeknu: lubi ludžo, ja šym hinašcheje myšle. Ale lēdy bē tele šłowa wuprajit, kať drusy na njeho šawrještnychu! Šaj! to my dawno wěmy, šo chzesch mudrišchi bycž, dyžli my; ty šmorže wěsch, sčto to wšchitko na šebi ma; ty šy najmłódschi bjes nami a šy na šoku knježich, dofelž šy kšwilu knježi pohoneč był, džerž hubu! Šať na njeho šchtrēcžachu. A kowar štoczi s konopeja, a Šramličez Michal pšchistaji: džerž kłamu.

Šonichez Šan šo pať pšches to traschicž njeđa, ale hdyž šašo k rycžam pšchindže, rjeknu: ja to sa najwjetšche žohnowanje džeržu, kotrež šo nam buram a wšchitkim wješnym wobydlerjam dostacž móže, šo robota šastanje. Šakon, kiž je w tym nastupanju wot našcheho šejma wuradženy, je wulka dobrot. Šacž šem my ničžo njeišmy byli hacž hubjeni šchłowojo wješneho knjesa, jemu we wščem poddani a jemu robotu cžinimy, kaž něhdy Šraelszy Šaraonej w Šgyptowskej cžinjachu. Našch knjes ma nad nami móž a wón knjejštwo bjes nami a nad nami wjedže, šo šami ani šwojeho cžaša ani šwojeho wobšedženštwu móžni njeišmy. To dyrbi šastacž. My dyrbinym měštu šwobodu dostacž, šo se šwojim škotom a se šwojimaj rušomaj cžinicž móžemy, sčtož chžemy. Šnježa pať maja wēšte pramo šebi žadacž, šo šo jim ta šchłoda, kotraž jim pšches šahnacže roboty a druhich dawanjow nastanje, někať šaruna. To pať šo hinať štacž njemóže hacž s tym, šo jim wēšte pjenjesy sa to damy. Ššejm pať je w šakonju poštajit, a je to wēšcže jara mudre, šo my wēšty kapital sa wotwjašanje roboty na měšcže pšacžicž njetrjedamy, ale šo kóžde lēto daň wot tuteho kapitala jako wēštu rentu wotwjedžemy, a tuta renta je tať wulicžbowana, šo šo sa wēšty cžaš, mjenujzy nimale sa pjecž džesacž lēť, zylš kapital šobu doplacžiti a renta zyle španje. To je mudry a dobry šakon, kiž to poštaji, a teho dla to prawje njeje, hdyž šo na wotwjašanje šwari a šo teho šameho dla škorži, kaž wy to cžinicže!

Njerycž tať hšupje! sawoła na to s móžnym hšošom Šramličez Michal. Ščto dha budže tutu rentu pšacžicž móž, hdyž je žito tunje, hdyž sa kóřz jenož toleť a mjenje na wišach doštanješch?

Saj! ja wëm o dopomnic, pſchiftaji kowarjez miſchtr, kaſ je po wjnje byſo, ſo krz rozki jeno 22 ſlbornych placzeſche; a na to ſapocza wobſchrnie pomjedac, kaſ hubjenje ſu o burjo we wjnje a po wjnje mli. Zaſo paſ wn po doſhej khwili ſa ſwojej plku pſchimafche, ſo by ſebi wuſuſcheny jaſh ſ neſotrymi krepkami namacaſ, Bonichez San ruce ſaſo ſlowo wſa a dale ryczeſche. Zeno ſ tym, praji wn, ſo robotu wotbudemy, budemy ſwobodni ludo a mjemy wſchitke ſwoje moy a ſwj caſ na ſwoje leomnoſce a pola waic; my budemy wjele lpſche n domkhowac, a potom wjele lo, dli nſt, ſwoju rentu placic mz. N wſchaſ, hladajmy jeno na to, ſo ſ naſchim knjeſom baronom nſt ſterje lpje pſcheſ jene pſchindemy; pſchetoz dle to traje, wjazy khſtow ſ teho naſtanje!

Saj khſty, ſmrczeſche kowarjez miſchtr ſ now, to bud Bohu ſkorene, khſty naſ ſknzuj! Haſle njedawno ſym ja ſa gmejnu pſcheſ 600 toleſ kumſara w meſce placiſt. Tn o jow wonka po ztych tydenjach wala a ſe ſwojimi termijami naſ wuſleſa. Dnd tola na to wotwjaſanje, pſchiftaji wn a dry ſ pjaſcu na blido, ſo wſcho wrjeſtotaſche. —

My ſmy ſami na tym wiua, praji na to Bonichez San, ſo tejk khſtow naſtanje, doſe ó w tej wy pſcheciwjamy a ſebi myſlimy, ſo wſcho poſdarmo doſta drbimy. S tutym pſcheciwjenjom my nico njedokanjamy. Dle ta w traje, poſdiſcho my dobrotu ſwojeje ſrejoty dobudemy. Sjerocmy o ſ knjeſom baronom a woſtajmy o prozeſirowanja, my ſ tym k dobremu knzrej njepſchindemy. To je moja dobra rada! Ja mjenujy wam praju, ſo ſ wotwjaſanjom roboty a dawanjow na knjeſa wſcho nimo njeje. My drbimy wſchitke wobcenoſce, kotre na naſchich gruntach lea, wotwjaſac, ſo bychmy ſwobodni ludo byli. Tu mace hiſchee wicene pjenjeſy, kaſ wobcene te ſu, prjec ſ nimi! Tu mace deſat duchomneho a wucerja, ki drbi o ltnje wot naſchich njow wotעדac, prjec ſ nim! Te po kručach a kuſtach jow a tam roſno leaze pola a kuſi drbja o hromadu poloic a wumnic. Sdy je o to wſchitko ſtaſo, da haſle bude wjeſny bura wobydleſt ſwobodny mu a ſwoje hoſpodarſtvo taſ wjeſc mz, ſo jemu a krajej a gmejnje ſ teho wuiſt pſchinde.

To by ſchwarna w byla, ty drje ſy njemdry, ſawola Kramlichez Michal, krejczermjeny wot hnwa; der hubu, ty mlody pachole, to o niſhdy ſta njefme, niſhdy a na niſhdy ni, di domoj a len o do ſoa! A kowarjez miſchtr poſbee ſwoju mznu prawizu, jaſo by w nej ſwj ceki hamor me a w kowani kruče ſeſa kowac chſt, a deſche roſnjemdrjeny na Jana. Te wſchity druſy ſapoczachu wſac, na blida prac a na Jana ſwaric, ſo tn ſa najlpſche dereſche, ſa ſwoju capku pſchimny a ſtu wopuſchcic. Spomnice na mnje, rjeknu won ſ meom, to o wſchitko ſtanje, ka praju, dobru n a nico ſa ſto. S tym wn ſe iſty khwataſche.

Eti paſ, kotſi tam ſedo woſtachu, ſebi hiſchee plku porjedic dachu a ſwarjachu: to je tutn ſlp te tajki a hinajki nowota a demokraa; njech o jeno wo ſwoje hoſpodarſtvo ſtara; wn ma doſha doſc na ſwojim kuble a bude prni, ki bude je pſchecac drbjec, hd bude ta wyſoa renta jemu na-pooena. My paſ pſchi tym woſtanjemy, ſo kumſarej a knjeſej baronej nico njepſchiſwolimy a drbjeli my deſac lt ſ nim prozeſirowac.

Kaſ doſho ſu pola khlamarja ſedeli, to njewmy, ale to je wſte, ſo o ſ njewſtymi kroceſemi domoj ſchmatachu, jaſo wjeſny wajchaſt dwanace trubjeſche.

II. Sto ony k temu prajachu.

ony? budece wy o praſchec, ceſceni citarjo, ony? ſchto da maja te ſ nalenoſcu wotwjaſanja roboty cinic? Zeno ſ meom! Te lube onki, ka wſce, o do wſcheho tykaja a do wſcheho obu ryca. Hubu derec njema. Se-li mno, ſchcpku obu pſchipoſoa, hde je nſajki wohei wudrik. Stanje o te, ſo je neſotryſuliz mu, ki o ſ wonka ſwojeho domu ka knjeſki kn hrdi, nutſka w ſwojim domje najponiniſchi wotrocſt ſwojeje ony.

W tym jenym bechu paſ wſchitke ony w B. pſcheſ jene, ſo je to huſte ſkadowanje a doſhe nne ſedenje pola khlamarjez wuja jara njepne a njeknicomne muaze ſaderenje. A hde ci woſoko poſnoy khtro ſchmotawi domoj pſchindechu, da wtre ſwary, a to ſe wſchm prawom doſtachu. Sdy paſ ci, ſo bychu o ſamolwili, ſwojim lubym

hosposam tu naležnosć wotwjasanja, kotruž běchu wuradzili, wobšchěrnišcho rozkladowachu, dha šo nje-
wjedro trochu slehnu, ale tola napošledk s noweho
wudyri s tym, so tež žony bje-wšcheje šmilnosće na
kumšara a kuješa barona bórtaču a so na tu zhyu
„abłosontku“ fobu šwarjachu. Najbóle pak Kramlichež
Michał a kowarjez mištr šo na to wustejeschtaj,
tajke njewjedra šwojeju žonow wot šo wotwobroczič.

Bonichež Jan bě nježenjeny. Šeho macž, kotraž
bě s wudowu, jemu hospodarstwo wjedžesche. Za šo
jeho, hdyž rozmjersany po džešacich domoj pschińdže,
prafšesche, šhto je było, a wón jej šwoju wutrobu
wufšypa. Wona pak jeho s mišymi šłowami na-
pominašche, so šo nješmē do tuteje wězy tyłacž, so
dyrbi wšchemu dacž hieč, kaž to drusy a wošebje
stari w gmejnje sa najlěpsche džerža. To ja njemóžu,
wotmolwi wón, woni njewjedža, šhto chzebža, a šhtož
hkupeho šebi wumyšla, to ja sa dobre nješpósnaju.
Woni wščať pošdžičho špósnaja, so mam ja prawje
a so šebi woni se šwojej nafdatej mudrosćju naj-
wjetschu šchodu čzinja, hdyž šo tutym nowym wu-
stawjenjam šakonja wobužnje pschecziwjeja. Wono je
pak tola, rjeknu jeho macž, hacž šem wšcho derje
šcho, čžeho dla dha dyrbjalo tajke wotwjasanje a to
šeparitrowanje nusne byčž? To wy, luba macži,
njerohymicže a teho dla wotčakajmy kónž teho wšcheho,
tón wěšče k lěpschemu ludoweho šboža wupanje!
Šdyž pak šy, rycžesche wona dale, Kramlichež Michałej
napschecziwo rycžat, dha budže wěšče bóle šty na
tebje a tebi šwoju Šańžu njeda! Wščať wěšch, so
je prajit, so wón do žentwy s tajšim pacholom, kaž ty
šy, kiž mašch tajki wulki dołh, a se šwojej jenicžkej
bohatej džowku nihdy a nanihdy nješwoli. Móžno,
wotmolwi Jan, so budže šo hiščeže bóle wobaracž,
ale budžče dobreje nadžije, macži, Šańža je mi dobra
a šwěrna; wona šebi žaneho druheho sa muža nje-
wosnje, teho šym wěšty, a hdyž tež dyrbimoj lěto
abo dlěhe čžafacž; jenož so to wotwjasanje na čžiste
budže, dha šo Kramlichež nan dohlada, so šym ja
prawje měš, a hdyž směju bješ tym kruč dołha wot-
płacženeho, wón šo njebudže wobaracž, ale mi šwoju
Šańžu sa žonu da.

Bonichež Jan a Kramlichež Šańža běšchtaj šebi
dobraj a to hižom nětotre lěta. Wonaj běšchtaj šebi

šlubifaj, so nochzetaj šo wopuschćzič. Šeje nan,
hdyž sa tym pschińdže, bě pak prajit, to pak šo nihdy
štačž nješmje, so Jan moju Šańžu krydnje a to pa
nihdy niz. Wón bě hižom s Bonichež nanom nětaj
keje mjesy dla do pschekory a do štoržby pschischoł
ju pschěhrať. K temu bě wón na Šana jara šty,
dokež tón, hdyž bě nanowe kúblo na šo wšať, dobre
hospodarstwo wjedžesche a wěčnje lěpsche žně na
šwojich polach mějesche, hacž wón. A nětko chzysche
tón hiščeže mudrišchi byčž, dylki wón šam, kiž je
najwjetschi bur wo wšy! To jeho njemóžnje mjer-
šasche a teho dla wón, hžjež móžesche, na Šana
šwarjesche. W tutym čžasu mjeršazeho wotwjaso-
wanja běšche pak jeho wutroba pošna jěda a wón
kóždu škladnosć nałoži, Šana haničž, tak so jeho žona
a jeho džowka Šańža to škoro wjazy štyšchecž nje-
móžeschtej. Tutón njećnicžomny šlěpž, rjekny wón,
tutón pschedoščeny burik chje šo šthroblicž k nam na
žentwu pschińcž; ja jeho s pšami s dwora wucžerju,
hdyž šo ke mni pošaje. Sa lěto budže prošer a
dyrbi šwoje kúbleschko pschedacž; to by mi było, s
teho ničžo njebudže a to pak nihdy niz.

Šeho žona bě dobra dušcha a njewotmolwi jemu
žaneho šłowčža, hdyž šnjemdrjeny na šwojeho młodeho
šuboda šahadžesche. Wona na stronje šwojeje džowki
štejesche a njeby ničžo lubšche widžila, hacž so by
šebi ta Šana bracž šmēla. S jeho macžerju bě wot
młodych lět šem dobra a wona jeho šnajesche jako
jeneho pózcžiweho a pěťneho młodeho hólza. Tola
pak tež wona to sa dobre špósnacž njemóžesche, so
tutón jako młody čžłowjek jeje wo wjele štarschemu
mužej we wěžach wotwjasowanja napschecziwo rycžesche.
Šeho dla bě tež wona šta na tuto wotwjasowanie,
kotrež bě tak wjele hłowow wo wšy šawjertnyło.
Šańža pak nětotru šyšlicžku mjelčžo wuroni, so je jeje
nan na jeje lubeho Šana tak šty a njewušchomasche
šebi ničžo bóle pola Boha, hacž so by škerje lěpje
teje žyšeje wězy kónž byť.

Jan pak šo psches ničžo njeda molicž. Šdžez
móžesche, tam wón sa wotwjasowanie roboty rycžesche
a tež namjet štajesche, so by šo džebatk do pjenes
pschemēnik a so by šo šeparazija polow a kufow štała
a šhtož hewat sa lěpsche gmejny špóšna. Šeho macž
jemu wot teho wšcheho drje wotradžesche. Tež Šańža,

hdňž skradžu s nim w hromadu pschidnje, jeho se byl-
fami profcheshje, so by to wostajik. Wón pak wobedu
trošchtowasche, so dyrbi to wschitko bycz a so budža
šo jemu wschitzy dzakowacz, hdňž jenož šo dohladaja,
kajki wužitk s teho sa nich nastanje. Pschi tym wón
pilnje šwoje hospodarcstwo wjedzesche a to s tajkej wu-
stojnosczu a s tajkim sbožom, so wot dołha jene sto
po druhim wotplaczi a hišchje nowu brožen a nowu
hródž s kólnju natwari, tež šwoje domste wonka a
nutška pětnje wuporjedži.

III. Šslěborny kwapš.

Lěta běchu šo minyke a w jich běhu běsche šo
s burstwom wulke pscheměnjenje stało. W lěcže 1854
to bě. Tež w B. wscho derje stejesche. „Abšfonta“
bě stónčžena. Roboczanska šlužba bě sastała. Róždy
bur kaž najmjenschi sahodnik a khezžtar bě šam šwój
knjes a knjes baron njebě ničžo wjazy hač najwjetschi
bur wo wšy. Šswój czaš, šwoju móž, šwoju próžu
móžesche kóždy na šwoje šamšne pola a jich wob-
dželanje nakožicž. Bur šebi wjazy taš wjele wołow
abo konjom, tež niz taš wjele czeledže džeržecž nje-
trjebasche, a khezžtar džesche na džěto, kaž prjedy, ale
došta sa to šwoju městu a dobru šdu. Rjenišche a
bohatsche žně šo domoj khowachu, w hródžach šo
rjany tuczny škót kormjesche. Ženož to někotreho
bolesche, so mějesche kóžde bėrtllěta doščž wyšoku rentu
placžicž. W lěcže 1848 šo hišchje wulka wójna
wicježnych pjenjes dla šběže, ale tež ta bě napošledk
šwój kónž namašala. Róždy móžesche nětko šwobodnje
je šwojini ležomnosczemi czinicz a je pschedawacz,
kaž chyzsche a te šame běchu w placžišnje wyšoko
horje slěske. Tež hoitwy dla nekajke wuschparanje
nasta, ale tež tuta wěž k lěpschemu luda wupany.
Rnježa, hdňž chyzchu hoitwu na burškich ležomnosczach
mēcž, dyrbjachu ju šebi sa šchwarny pjenjes wotnajecz
a tón gmejnam do jich pokladnizy kóždolětnje rjany
pschinoscht da. Džebatk šo teho runja wotwaja a
w lěcže 1854 bu jeho dla w B. rezekš podpišany.
Burjo běchu wjěšeli, so šwojeho duchomneho a wu-
czerja s hubjenym žitom dale wjazy wujebacz nje-
trjebachu a taj pak šebi tón nowy porjad tež khowa-
leschtaj. Tež běchu šo tu a tam pola a kufi hromadu
škadke, šchtož drje šo někotrym prawje lubicz njechasche,

ale ta wěž šo dobra wupokasa a wscho prjedawšche
morfotanje šo do spokojnosczje pschewobroczi. Dołho-
lětnje štutkowanje wobužnych kumšarow bě sastało a
wbošy adwokatoyo šwoju prjedawšchu warbu w měrje
wužiwachu.

Kramlichž Michal bě šo pošleni do teho wscheho
namašal. Jeho dobry pscheczel a kmótr, kowarjcz
mischtr, bě šwój hamor s ruki a šwoju wobužnu
hłowu do rowa položik. Michalej šo tón nowy czaš
njelubjesche. Psches šakon bě nufowany, šebi wscho
lubicz dacž a do wotwajasanja šwoliczž, kaž wschitzy
drušy. Troje wón pschidacz njechasche. Wicježne
pjenjesh njechasche wón psches rentu placžicž; teho
runja wón džebatk njechasche wotwajasanj mēcž a na-
pošledk wón šwoje pola a kufi, nihdy niz a to nihdy
niz, wuměnicž dacž njechasche. Jeho dla šo do
drohich škóžbow šaplecze, kotrež pschěhra a kotrychž
dla žakofnje wjele pjenjes rošnijeta, taš so bě šebi
napošledk khetro wulki dołh načinicz dyrbjal. Na
nikoho pak wón taš šty njebě, kaž na Ponichež Žana.
Temu wón we wschem winu dawasche. Pschetož temu
běchu napošledk wschitzy drušy wo wšy pschipanyli
a Michal se šwojej twjerdej hłowu šam lutki a
jeniczki pschecžimnik šawosta.

Tola pak tež najtwjerdscha hłowu šo stónčžnje
šhibnje. Poškuchajcže, taš to pschidnje.

Kramlichž Michal bě czežzy šchorik. Šłowjaza
khorosčž bě šo na njeho dała. To štajne mjeršanje
dla wotwajanskich naležnosczow, te wschelake starosczje
dla škóžbow a prožebow, do kotrychž bě šapanyk,
wschelake njesbože, kotrež bě w hospodarcstwe měk, to
wschitko a wschelke druhe bě wina, so wón na khowe
kožo pschidnje. Šrudne dny běchu to, hdžez wón w
kłudže ležesche a šmjercž wo jeho durje klapasche.
Jeho žona s Hanžu jeho šwěru wothladowasche,
džen a nóz pschi nim wachujo. Wóh jeju šdychowanje
wuštyšcha. Michal woczěrštwi. Dołho pak trajesche,
prjedy hač móžesche štanycz. Wjele njedžel šo wón
s wulkej šlabosczu bėdžesche. Po czele bě šo žyle
pscheměnik. Jeho prjedy czermjenej lizy běschtej blėdej,
jeho prjedy czorne wlošy nětko šchěre, ruzy a nošy,
prjedy špěšchnej, nětk špróžnej a khamornej a jeho
brjuščik bě šo do hromady šypnyk. Tež po dušchi bě šo
s nim wulke pscheměnjenje stało. Jeho ryčž njebě wjazy

wótra a horda, jeho myšle wot wěšteje ponižnosće
šwědčachu.

W tutym čašu, jako jeho žona pschi jeho kožu,
někajke rubiščežo wobrubjejo, šedžesche a wonaj šebi
to a wono wo hospodarštwje pomjedaschtaj, Michal
šo sapočža ša Ponichež Janom praschecž. Wona
jemu na to wupowjeda, kať je jej tón w tej dołhej
khorosći k radže a k pomozu byl a šo jako šwěrnny
šušob wopokasať. Dołho ležesche Michal na to
š měrom a njepraji nicžo. Na dobo šo wón praschesche,
hač je Jan Šanži hiščeže dobry a wona jemu a
rjeknu: hdyž chzetaj šo mēcž, dha temu dlěje njecham
napšchecžiwo byčž. Šlaj, ja drje šym prjedy pschezo
prajik: to pať nihdy niz, a šym šwoju hłowu na-
stajik, jako by wscho po nej hicž dyrbjalo; něť pať
je šo móznischi, dhyžli ja šym, šo muu mērik, to je
luby Bóh w njebjesbach, a je mje ponižik a moju
wola škamať, ja čyju prajicž: niz kať ja čyju, ale kať
wón chze. Duž dha teho dla w Božim mjenje njech
naju luba Šanža šebi Ponichež Jana wosnje a hdyž
budu š Božej pomozu šašo žyle stromy a čerštwy,
chzemoj jimaj kwaš hotowacž.

Šchtó pať móhi to šradowanje a wješelenje wo-
pišacž, kotrež wutrobu šramlichež maczerje šapschija,
jako se rta šwojeho muža to škyschesche a šo tať
jeje najlubsche žadanja dopjelnichu. A kaťka bē to
hnucža pošna hodžina, jako pschi šwonjenju šwjateho
wjeczora Jan a Šanža, něť jako nawoženja a njewjesta,
pola koža šwojeho nana klecžeschtaj a tón šwoju
šklabu prawizu šběže, ju na jeju hłowje pošožo a
š čzychim hłowom praji: tón Šnješ požohnuj waju a
šwarnuj waju; haj njech je wschitko, kať wón chze.

Nasymu lēta 1854, hdyž šramlichež Michal šašo
žyle stromy wołoko kłodžesche, bē w B. pola njeho
dwojaki kwaš. Wón se šwojej lubowanej mandželškej
šwój šlěbornny kwaš a Šanža š Janom šwój přēni
šwjeczēschtaj. Wjiele hoščzi bē pscheproschenych. Tež
wschitzy čzi se wšy bēchu na tutym kwašu, kotřiz
bēchu šo někotre lēta prjedy š Michalom na wot-
wjasowanje roboty hněwali. Špokojnosć a wješelosć
pschi kwašnej hoščzinje knježesche a Michal wjiele křocž
na to špominasche, šo ženje wjazy prajicž njecha, to
nihdy niz, ale pschezo jenož: kať Bóh chze.

Nasymu tuteho lēta 1879 pať, dali Bóh, bu-

džetaj Michal a jeho mandželšta šwój škoty a Jan
š Šanžu šwój šlěbornny mandželšti jubilej šwjeczicž.
„Ššchedenatej“ šu šlubili, šo jeho, je-li šo wschitzy
žitwi budžemy a Bóh šechze, na tutón žadny šwjedžen
pscheproscha. Tón pať ma myšle, pschiuěz a šo
šobu wješelicž a pschi hoščzinje, kotraž šo hotowacž
budže, šlědowazu ryčž džeržecž:

„Koshladajmy šo, lubi pschecželjo a čješni
kwašni hoščžo, po šwēcže a po naškej wšy. Njeje
wscho lěpje, hač pschēd poš šta a pschēd pjecž a
dwažeczi lētami? Wšy, kiž šo njelepje wobaraschže,
šaton wotwjasanja pschijecž, byščeže šo wy hiščeže
junkrócž do stareho pschaha šapschahnyčž dali? Š
knjesami šče nětko na šwojich kublach a we na-
šchich gmejnach. Tón Šnješ njebjēš a šemje je
wam wulku dobrotu wopokasať! Šohladajcze na
našche pola a druše ležomnosće, kať wy je jako
šwobodni ludža wobdželacze; wopomnāze, kaťka wjana
pučze š jeneje wšy do drušeje wjedu a kaťke aleje
šadowych šchtomow je wobrubjeja. Šdyž šo šašo
pjecž a dwažeczi lēt minje, dha je tež renta španyla
a je wscho domuplaczene, čžehož dla šče šo junu
hněwali. Woprucze Wóhu džat a šaplacžče Šnješej
šwoje šlubh.“

5.

Sudancžto 1.

Še maťa kšěžka a w nej lute puťotanje,
Nječ šwětky džēn je abo čzmowa nōž;
Še komorka, w nej šrudoba a šradowanje,
Kať Bóh to chze psches šwoju wschēhomōž;
Še kolebka, w nej štajnje nowonarodžene
Šte a tež dobre džēczi ležo špja;
Še hněšdo, w kotrymž šradžu š sejšow wulehnjene
Čzi wschelke ptacžki na šwēt wušťupja;
Še šahroda a w nej čzi rjane rōže kčžēja,
Te wonjeja čzi wschelko barbjeje;
A je tež puščžina, šo we nej čžernje šteja,
Tež pjenki a tež škašy štwjerdnjene;
Še Boži tempel tež a w nim šo škwalba špěwa
Tom' mišom' lubom' Wóhu Šnješewi;
A tež kať helšta jama je, we kotrež džēla
Wšchal šatan, šo šo štyščeže čzi a mi;
Še čžašnik, tón je, hdyž wón prawje dže a bije,
Ša tebjē dobrotu a wješele,
Ač kēdžbuj na njón wschal, wón šoždy čžaš čzi šmeje
To prajicž, kaťki čžaš ša tebjē je.

Rak jedyn druhemu wuschi tréje.

Bě to někotre dny po tym, so bě šo w Barlinje druhu króć na kžžora tsělko. Wěsty Robiling bě to sczinił a schěžiweho, wschudže wyšokoczesczeneho kžžora tak ranik, so šo njewjedzišče, hacž pschi žiwjenju wostanje. Powjesč wo tym bě šo psches nowiny tež bjes wobydlerjemi maleho města W. ros-schërika, a woni běchu šo wjeczor w koczimje seshli, dališče wo tym šhonicž. Wschitzy pschitomni s jenaj-kim hlošom to wuprajichu, so tón přeni kaž tutón druhu nadpad na kžžora je bjesbóžna hrofnosč a škóscž. Wot wschitkich bu kžžor wobžarowany a tón njeskutk teho mordarja satamany. Šim šo sbašče, so je to wulka haniba sa němški lud, hdyž šo tajke stanje, so šo s mordowanjom na kžžora dažža, kiž tola nikomu ničžo sšeho njeje czinił, kiž je najwyschšchi w kraju a w šwojich wyšokich lětach na šwojej schěžiwěj hłowje kžžorstku krónu s czescžu nošy. Wty prajachuty, so běchu wschitzy pschitomni jenohłóšnje tajteje myšle, ale temu tola tak njebě. Wkody towaršch bě šo k tym měšchczanam šhnył a šo jim hižom dawno šmëjeseče. Napošledk wón počza klecž a lestromacž, prajizy: škłoda je, so kule njejšu lëpje trjehike, so žaneho kžžora njetrjebamty a teho runja. Bě to řešniški towaršch, kiž tajke rycže wjedžeseče, šty bjesbóžny towaršch, kiž tam wulke pohóršchenje sažoži, so mordowanie sa ničžo ške njedžeržeseče a wysche teho šo šwaži, wobstarnemu kžžorej šmjerčž popšhecž.

Wschitzy hoščzo psches to roššobjeni wobšant-

nychu, tuteho řešniškeho wyschnosčži k wotschtrafomanju pschepodačž. Jedyn hoščž pat k nim stupiwšchi praji: dajče jenož mi czinicž, ja wam sa to šteju, so teho njebolaka — wón poša na řešniškeho, kiž hiščeže dale rycžeseče — lëpje potšostam, hacž hdy by wón jene lëto abo dwë w kšostalni šedžicž dyrbjal; wón šwoje žiwe dny žadyn lóšcht wjazy njesmëje, tajke lóše a žadkawe rycže wjesčž.

Na to tón šhlny muž k temu nješanibitemu kšwalerjej mordarštwu a šběžkačštwu stupi a šwoju prawizu posbëhnywšchi jemu bjeswoczži tajku šelenu plistu wotkoži, so temu šhyschenje a widženje šańdže a, kaž šo wë, tež rycženje. W mjenje kžžora masch to! tón hoščž s móžnym hlošom šawoła, a powšchitkomne bravo hoščžow tón puł pschewodžeseče. Prjedy hacž šo řešniški dohlada, šlecža jemu runje tajka šhlna plišta sa wuschi a hoščž k temu praji: w mjenje našcheho krala Alberta. Bje-wšcheho kom-dženja šhrabny wón na to se šhlnaj piasčžu teho człowjeka sa schiju a czišny jeho, podpjerany wot někotrych hoščžow, kotšiz pscheczëljo mëra a czišteho powëtra bëchu, s durjemi na haštu, wuwolajoj: a to w mjenje luda! —

7.

Rošhlad po štwëcže.

Rušowško-turkowška wójna ma šwój kónz a jeje dla je mër w Barlinje wuradženy a wobšantšeny. To kóždy wë, hdyž protyktu na lëto 1879 do rukow bjerje. A tola šo hiščeže pschezo tuteho mëra dla krej pscheliwa a wójna wjedže. Wono šo hodži prajicž, so tuto krejpschelecže w Turkowštej a Turkowšteje dla nihdy njepschëstanje, doniž Turkojo s Europišteje wuhnacži njebudža.

Spominajuty jenož s krótkim na wscho, šchtož je šo w lëcže 1878 podało. Pschi špoczatku tuteho lëta šapoczachu Rušoj dobywaczž. Wulki czaš to bě. Wschal bëchu hižom w nalëcžu 1877 wójnu pschipo-wjedžili. Kžžor Alexander bě tehdy we wufasu wuprajil, so wón tutu wójnu wjedže, so by turkowškim wobydlerjam kšchëščizijanssteje wëry a šłowjansteje narodnosčže s ich hubjenštwu wupomhał. Wón pat šebi pschi tym njebě myšlik, so budže to wulke krawne a pjenježny wopory žadačž. Wty šo dopomnicže, kať

řiny konře lěto powjedali, ř křjimi wobćeřnosćemi je řo ruřowske wójřko bědźić měło, křjke řurowe bitwy řu pola Schipki byle, a kať řu Ruřojo na wřhelakich bitwiřćach řchodowali. Turřojo běchu

nami na nje ř mozu řělachu. Wřcho pať bě podarun a tyřaz a řařo tyřaz wojakow tu řwoje řiwjenje wo řtaji. Dřa bu wobřankijene, řlewnu woblehněć i wuhłódněć. Ruřowski general Tottleben, ři

Ruřki general Tottleben.

řo pola řlewny w Bořarskej řařynyli. Ořmanpařcha jich tudy nawjedowawře. Ruřojo, kotřynř běchu řo řumunřzy přchřanknyli, Ořmanowe wobtwjerdžene lěhwo wjele křóć nabběhowachu a ř kano-

je w přjedawřej wójnje w lěće 1854 twjerdžřnu Sebařtopol přchěćřwo řendźelćřanam a řranřowřam dđerřať, bu powołany, tu wěř wumjeřć. A hlať! jako řo general řurko na druhim boku ře

švojim vojskom bě sestajal a Plewna na wschěch bokach s ruskim vojskom wobdata, a Osman se žaneje strony žanu zyrodu dostacž njemóžesche, dha spyta wón wupad scžinicž, bu pať pschi tym sbity a jaty. To bě 10. dezembra 1877. Ğduž bě Osman pschewinjeny a Plewna dobyta, Rušojy dobywařszy do přědka froczachu. W Afiskej buchy wot nich Batum, Kars a Erzerum dobyte. Tu w Europiskej Gurfo a Madezki šwoje wojska po najwjětšim šněh s wulkimi wobčežnosćemi šo bědžo psches balkauske jory w měšazu januaru wjedžechu a Turkow na šjoch bokach tyščachu. Ğzi wschať runje taž měrni wobdlerjo horow a runinow spěšchnje čěžachu. Filipopel a Adrianopel bušchaj wobšadženaj a pschi kónzu maleho rózka Rušojy psched wrotami Konstantinopla itejachu. Turkowske wojsko bě rosehnate a žane druhe šo šhromadžicž njemóžesche, dokeľž tu žane wjazy njebě. Sultan Abdul-Hamid dyrhjesche wo měř prošpěč a tón bu 3. měrza 1878 w San Stefano wobšantnjeny. Kať wjele tyšaz Turkow a teľ Rušow je w tutych přěnich měšazach 1878 žiwjenje šhubišo, to šo njeħodži wulicžicž. Pschetož twjerda sypa bě a šněh kryjesche hory a doľy. Šchtóž hjes Turkami čěžacž móžesche, tón do Konstantinopla šhwatašche. Na pučžu tam pať mužojy, žony a džěčži smjeršnychy abo buchy wot rošnjemdrjennyh Wolharjow, kotřiz teje wjelelětnje šurowosče dla, kotruž běchu wustacž dyrhjeli, šo wječicž phtachu, na krawne waschnje škónzowani.

Měř bě drje nětko scžinjeny a brónje w Turkowskej wotpocžowachu. Dha pať nowa wojna, niz krawna, ale wojna s pjerami, wudyri. Žendželiska mjenujzy, šawistna na Rušowstu, šo na to hóršchesche, šo bě měř w San Stefano wobšantnjeny a šo wo tym nicžo njebě šhonicž, šchto bě šo pschi tym wuczinišo. Najpředy bu wjele jow a tam pišane, potom Žendželcženjo kóďže wuhotowachu a hrožachu Rušam s wojnu, šo bychu Turkam pomhali a Konstantinopel psched ruskim wobšadženjom šakitali. Woni se šameje Žndiskeje wojašow pschijowesechu a hižom tať wonhładašche, jako by šo se wscheho teho pomšchitkomna wojna šaplešč čhyła. Ššamu Awstriju Žendželcženjo pschecžiwu Rušam šchčjuwachu, a hdy budžishe ta do teho šchta, dha budžishe nowa wojna Ğotowa byla. Me ruskim pšklanž Ğrabja Šchuwatow w Londonje šebi

wschu móžnu prózu dawasche, Žendželczanow wot jich wotmyšlenja wotdžeržecž a wječh Bismark w Barlinje teho runja s mozu na to džetašche, šo by tajta wojna wotštronjena byla. Tať napošledť barlinski kongreš 13. junija Ğromadu štupi, na kotrymž šo wotpšklanzu wschitkich wjetšich europiskich móžnařtwow wobdžělichu. Tutón kongreš ša šchtyri njedzele nětajki měř postaji, kiž bu 13. julija podpřišany.

Wuczinjene bu w Barlinje šlědowaze. Wolharška scžini šo hacž do połodnišchich balkanskič hór šamostatnje njewotwišne wječhomštvo. Rumeliska šo jako nětajka turkowška provinza postaji, kotraž směje šchescžijanskeho guverneura, ale pod wojeřskim a živilnym knježerstwom sultana šteji. Ğžornohórška, Šserbija a Rumunška, tute šti, budža šamostatne wječhomštwa, kotrež wot sultana dale njewotwišuju, a doštanu wschelke kručki kraja. W Afiskej doštanje Rušowška měšto Kars, Ardahan a Batum s wokolnym krajom. Ğrichiška ma šama se sultanom dla šwojich mješow w Ťhešaliskej jednacž. Awstrija ma prawo Wolšnju a Šerzegowinu wobšadžicž a jeju naležnosče tať doľho rjadowacž, doniž tam pěna porjadnosč njebudže.

Tute postajenje měřa drje na to džěla, sultanowu móž a knjejštwu pschitřošchicž a wobřesacž. Me šo by s teho něť doľhi měř wuschol, to šebi ničto myšlicž njetřeba. Ničto s tym, šchtož šu w Barlinje postajili, s pokojom njeje. Rušowška niz, Turkowška niz, Ğžornohórška niz, Rumunška niz, Ğrichiška niz, Rumeliska niz, Wolšnja a Šerzegowina niz. Ženož Žendželczan, Němž a Francowša šu dotal špokojeni, šo je s najmješcha měř scžinjeny; šchtož pschichodnje budže, to Wóh wě.

Turkowski sultan, kiž je psches šwojich pšklanzow do wscheho šwolil, šchtož bu na barlinskim kongrešu postajene, nima ani pokšilenja ani mozy, to wuwjesč a džeržecž. Ğžornohóršzy njemóža kraj, jim šlubjeny, dostacž, dokeľž Albanesojy šebi to njeħadža lubicž dacž. Šako sultan šwojeho wyschšcheho generala, pašchu Mehemed-Alija, s nim pššla, šu teho škónzowali. Tutón Mehemed-Ali pať bě rođženy Němž s Magdeburga, kiž bě w šwojich mlodych lětach šwojim štaršchim čěžnył. Wón bě po wjelelětnym pučžowanju po morju s kóďže, na kotrež jako matrosa šlužesche, blisko Konstantinopla na kraj wustupil a tam wostal

Ma to bē ſo ſa ſłużobnika pola wulkeho turtkowskeho knjeſa pſchiſtajit, wot teho k wojakom pſchjeſtupil a mohamedanſku wēru pſchijak, dokelž najſterje wo kſheſcizjanſkej wjele njewjedžiſche. Pola wojakow bē ſo pſcheſ ſwoju wulku wuſtojnoſež wuſnamjenit. Pomaku ſo jemu radži najwuſchſche ſłużby we wojeſtwej doſtaež a tak je wón w poſlenjej wójnje jene wójſko pſchecziwo Ruſkam kommandirowak, ale nijeje ſklyſhecž bylo, ſo je tehdy neſchto hōdneho dokonjak. Zola pak wón dowērenje ſwojeho knjeſa, turtkowskeho ſultana, wužiwaſche, a tón jeho ſobu ſa poſkranza na barliński kongreſ wuſwoli. Ma dompucežu ſ Barlina do Konſtantinopla wón ſwoje narodne meſto Magdeburg wopyta, hōžež mejeſche hiſchcže nekajſe pſchecželſtowo. Sdžž bē ſo ſaſo do Turtkowskeje wrōcžit, myſleſche ſebi ſultan, ſo je Mehmed-ſſi najbōle k temu knany, Albanefow ſmērowaež a naryežecž, ſo bychu ſo Czornohōrſkim pſchiſantnyli. Cži pak to wopak ſroſymichu a jeho nadpadžechu a morichu. S teho je widžecž, ſo je knjeſ ſultan wſchitku mōž a wſchitku nahladnoſež w ſwojim kraju ſhubit. Czornohōrſki wječ Mikita budže ſebi nēt k ſam pomhacž dyrhjecž a to ſ tym, ſž pſchecziwo Albanefam a Turtkam brōit poſbēhuje a ič nufuje, ſo temu poddacž, ſchtož je na barlińſkim kongreſu poſtajene.

Runje tak w Rumeliſkej ſteji, hōžež ſu ſo mohamedanarjo ſpjecžili. Hižom dawno je ſo wulki ſbēž kaſki lud w rhodopſkich horach w hromadu ſežahnyl kotryž njecha ani turtkowskemu ſultanej poſkluſchny byt ani ſo Ruſkam poddacž. Sčto budže pomhacž, hacjeno to, ſo ſo cži do nich dadža a to bjeſ krej pſchecleca njebudže.

Ruſki wulkwječ Miklawſch.

Krejpſcheclece m ſo nētto w Boſniji Herzegowinje. Awſtriſkemu kſežorej ſo pſchebarliński kongreſ porucžnoſež doſta, tutaj krajej wobſadžicž ſrjadowaež. Tam j njemužy wjeſchi dže wobydlerjow kſheſcizjanſkeje wēry a ſlowjanſkeje narodnoſeže: tam je ſo po prawu wojowanje pſchecziwo turtkowskemu pſchahapocžalo. Europiſk možnaſtwa ſo bojadu, ſo turtkowske knježeſtowo ani wole ani možy njeſmēje, lud ſmērowaež. Teho dla bu tajke ſmērowanje awſtriſkemu kſežorej, jako najbližchemu ſuſodej, wobarlińſkeho kongreſe porucžene. Tón to tež na radu ſwojeho kanclerja Andraſchija na ſo wſa a tam wójſko pod nawjedowanjom generala Filipowicža,

kiž je ſam Słowjan, poſla. Kſheſcizjenjo to rad widžichu a tuto rakuje wójſko radoſtnje witachu. Me mohamedanarjo abo Turkojo to pſchidacž njechachu a turtkowski ſultan ſo temu ſam pſchecziwojeſche a tam ležnje ſradžu wojakow poſla, ſo bychu Awſtrijakom napschecziwo ſtali. A hacž runje tež nijeje ſjawuje

pschifasał, dha tola temu njeje wobaracz móht, s czechoz je s nowa widžecz, so je wschitku móz a nahladnošč žhubit. Awstrijske wójsko, w kotrynuž hiščezje drubi general šlowjanskeje narodnoščje Somanowicz kommandiruje, a kotrež s wjetšcha se šlowjanskich regimentow wobsteji, je Turkow, kotřiz šo jemu napscheczirwo stajachu, wschudžom pschewinyto. Ale bjes wulkeho krejpscheclezja wot wobegu botow to njeje wotběžalo. A kajke pjeněžne wudawki to šebi je žadało a hiščezje dale žada, teho šu šo nětk we Winje a Beščezje dohladali. Wošebje Madžarjo we Wuherskej, tu- czi njemdri pscheczjeljo Turkow a njepscheczjeljo Šslowjanow, jara na to harowacz poczinaja, šo jedyn njewě, kajki kónz to ša zyke awstrijske kžezorstwo a ša jich šamych dobudze.

Rumunška je nje- spokojna, šo dyrbi wulki kruč najpřodnišcheho kraja, njemuzy Bešarabiju, na Rušow wotstupicz a nima wulke špodobanje nad tym, ša to Dobrudžu, wulku nje- strowu runinu wsacz, kotruž je barlinski kongreš na žadanje ruškeho kanžlerja Gorczalowa Turkowškej wotprajit. Šserbija je s wjetšcha hižom wscho dostała, šchtož je jej kongreš pschiprajit. Grichiska pať šo hotuje, šebi s brónju wsacz, šchtož psches mērne jednanje wot Turkow dostacz njemóže.

Ruškojo pať s wulkim wójskom, hdyž tež je šo

jeho hižom wjele domojwóczilo, hiščezje w Turkowškej steja a na to čakaja, doniž turkowski sultan po postajenjach kongreša wscho wuwjedze.

Rušow w Europje wulkowjetč (wjeliki knjaz) abo prynž Miklawš a w Asiji pať wulkowjetč Michal kommandirowašče.

Tež jendželste kódze šo

hiščezje s Dardanellow hibacz njechadza a šo po tajkim šda, šo budze hiščezje dožho tracž, prjedy hacž šo wo prawdže prajicz hodži, šo je mēr.

Š žyła šo šda, šo tutón mēr prjedy nje- pschindze, doniž Turka s Europiškeje wuhnaty njeje. To šny wěcz- nje prajili. Čaš pschindze, hdyž šebi Ruškojo to s nowa žadacz dyrbja. Šendžel- czenjo, kotřiz nětk wschudžom rosčafowacz chzedza, dyrbja twjerde puři dostacz. Pschetož tutón šhlamaršy šmyšleny lud wschudžom mēr kašy. Pscheczirwo nim dyrbjeli šo wschě ludy šjenoczicz.

Kať dha pať ma šo pola naš w Něm- zach? Derje niz! Šow šo tež wójna wjedze a to pscheczirwo so- cial- demokratam. Džen 11. meje 1878 šo kžezor

Ruški wulkowjetč Michal.

Wylem po hašach šwojeho měšta Barlina we wot- czinjenym wosu wjesesche, dha měšty Šödel, rodženy w Šipřku, klemnarški towarš, na njeho s revolverou tšeli, šo by jeho škónzował. Wón bē njekničomny čłowjek, to šo njehodži přecz; šanjerodženy wot mko- doščje šent a k šhanju a kranjenju poškileny, bjes

lóshta k džeku a pschi tym cžesczelakomny. Wón bęšče sozjaldemokrat a cžyščę šebi mjeno šcžinicž. Dóšy, šašakty, k wšchemu štemu hotowy, bę na to panyk, kžęžora šatsčlicž. W šhromadžisnacž sozjaldemokratow bę wón to a druge škysčak a nawuknyk, a tak bę jemu do myšlow šalęško, šo wón, hdyž kžęžora škónzuję, ludej k šwobodže pomča a šebi kšwalbu šaškuži. Šo jeho njefutku bu wot Wismarka němškemu rajchštagej, tehdy w Barlinje šhromadženenemu, šakon prjodk-položeny, po kotrymž měješče šo wyschnoscžam prawo do ruki dacž, twjerdže psčecžiwto sozjaldemokratam šakrocžicž. Dofelž pak šo rajchšttag bojeshče, šo móhke šo š pomozu tajkeho šakonja tež druge, hake dobyte ludowe šwobody wobręšacž, dha jón tón njepšhija. Tęho dla buču šastupjerjo rozpuschčżeni a nowe wólby wupišane. Bžes tym pak, šo šo wšchitko na tute wólby hotowasčę, šo drugi nadpad na kžęžora šta. Węšty Dr. Nobiling w Barlinje na kžęžora, kiž nimo jędžeshče, š kšęlbu kšęli a jeho štrasčnje rani. To bę 2. džęi junija 1878 popokdnju. Dyrbjesčę šebi jedyń myšlicž, šo je Šödel troču wrótny byk, dha měješče jedyń Nobilinga hake prawje ša tajkeho džeržecž, kiž je něšak škudny. To bę muž w naj-lępschich lętach, kiž bę něščto hódneho nawuknyk. Wón bę w Lipku a na druhich uniwersitetach študowak, měješče, kaž šo šdascę, dobre dary, bę to a druge šapocžak a tola w nicžim nicžo hódneho dozpiš. Čžęho dla je na kžęžora kšęlit a jeho mordowacž cžyšk, njeje žyle šjawne, dofelž je prjedy wumrjek, hacž šu šo jeho ša tym wuwoprasčecž móhli. Wón bę šo mjenujžy tež šam kšęlit, jašo cžyščę jeho jateho wšacž, a šo pschi tym štrasčnje raniš. Węšte pak je, šo šu jemu sozjaldemokratišče wucžby hłowu a rošom šawjercžake, šo je tež wón na to panyk, kžęžora šatsčlicž. Wón je šwoje žiwjenje w jastwje škónčik a Šödelej je hłowu wotčžata. Kžęžor pak je po dolhej kšorosčzi š Božej pomozu šašo wuštrwjeny. Nowo-wušwoleny rajchšttag je pak šakon psčecžiwto sozjaldemokratam wujednak.

Męšakž meja 1878 je němškemu ludu wjele njefboža pschihotowak. Wulka němška wójnska kóžž š mjenom „wulki kšurwjercž“ bu wot drugeje němškeje wójnskeje kóžže š mjenom „kral Wšlem“ tak wob-šakčodžena, šo šo ša pjecž minutow do kšubiny morja

ponuri. Na nej bę psčes 500 mužow a wot nich šo 213 wucžahnyču, 274 pak šo w žotmach tepiču. Škážena kóžž je psčes million toleš kšoščtowaša.

W Franzowškej hacž dotal wščo derje šteji. Tam bęšče wulka wuštajęža, kotruž je wjele žušeho luda wopytašo. Maš-Mahon je hišcžę psčedšyda tamniščeje republiki, hacž runje jemu tajka cžescž wulke wješele njecžini.

W Štalškej je 9. januara 1878 kral Wiktor Šumanuel nahle wumrjek, wulžy wobžarowany wot šwojeho luda a męšakž po nim 7. februara 1878 je bamž Pius IX. 86 lęš stary mręjo šwój paštyřki kij škožik. Na italski kralowski trón je Šumanuelowy štaršči šyn Šumbert štipik, ša nowešo bamža bu pak Leo XIII. wušwoleny.

W Ščpaniškej njeje šańđžene lęto žadny šbęžk byk, ščtož je pownjeczja hódne. Kral Alfons XII., kiž šo 29. januara 1878 š Mariju de Mercedes do mandželštwu poda, bu wulžy šrudženy, šo tuta mšoda kšjeni, kotruž wón wutrobnje lubo měješče, 18 lęš štara 26. junija wumrje.

W poknóžnej Amerizy by wščo derje pobyško, hdyž tam njebudžišče w někotrych štronach šta hrosna kšorosčž, kotrejž žoktu šymizę rekaju, wudyrka. Ša njemóžnje wjele luda mori a šrudobu, kaž tež domjazu nusu šhotowa. — W jendželškej Šndiškej a w Čhinesiškej kšješeshče wulka nufa, dofelž tam wjele męšakžow žadny desččik njeje ščot a je šuchoty dla wulki hšód bžes ludom wudyrak. — Šendželčżenjo šu šo š afgħaniškim kšješerjom, emirom Ščir-Mlijom šwadžili a jemu šnadž bóřšy wójnu pschipowjedža. Ščir-Mli mjenujžy š jendželškej Šndiškej mješuje, a dofelž je wón w nowšchim cžakšu počak š Rušami rjenje cžinicž, dha šo Šendželčżenjo boja, šo šnadž móhli Rušbojo š jeho pomozu a psčes jęho kraj na jendželštu Šndišku pschicžahnyč.

Wščudžom, hđžež pohladamy, šo po tajkim škeho a šrudneho doščž pokasuje, dobrešo mašo. Šomhaj Wóh, šo by šo wščo šašo polępschiko, prjedy pak šo šami polępsčujmy!

Wity njebiteho nješe.

Brodu mječ a žaneje britwje k truhanju, to je wostudna a wohidna wěz. Může bycz, so tajseje winy dla wjele mlodych a starych mužow wuhladašč, kotrychž woblicza so s polnej brodu kryja. Rusk nětajseje hordosčje je pač tola pschipódla, dočelž tajta košmata broda bje-wščeho dwelowanja wěšty knjejski napohlad da. Někotryžkuliz pač tak derje na wšy, kaž tež w měsčje na to džerži, so by so s hladkim woblicžom psched ludžimi pokasač, a wón s najmjenšcha njedželski abo nětajski druhi wažny džej tydženja na to pomyšli, tón leš porubacz, kotryž jemu šrjedž tydženja na lizomaj a pod nošom lešnje narosčje. Ze to tež, kaž kóždy wě, wulka dobrotu, hdyž je tajta kałaza broda wottruhana, runje kaž to wulke wofšewjenje šhotuje, hdyž so masanu wšchednazu koščlu njedželu rano wušlecžesch a so čzistu woblecžesch. To wšchal je, jako by so jedyn nowonarodženy čzůł a dyrbjalo to kóždeho kšesčzjiana tež k temu wabicž,

to wjetsche a krašnišche sbože šebi popšhecž, s tym, so tež šwojeho šnutškomneho čzłowjeka bóle dale wurjedžuje a so po nim s nowa narodži. S tym budže so wón niz jenož čzłowjekam, ale tež Bohu w njebjekach derje spodobacz.

Brodu mječ a žaneje britwje k truhanju — to je, kaž so prjedy praji, wohidna wěz, ale wjele wohidnišche je to, hdyž jedyn žadym kroschil w móšchni nima, so by šebi ju móhl truhacz dacž. Šendže so tak kšudemu mužikej. Tón jenu šobotu do města pschindže a broda bē jemu narostla, so bēšche na košmateho Šindanarja podobny. Šo kamjentnej hašy k bohathym wrotam duzy wuhlada wón stwu brodutrucharja, kiž so s wonka psched durjemi na blachowym šnamiženju ludžom se wšy a s města se wšchelkim šwojim gratom sa pomoznika w nusy poručžesche. Wšchetož tam štejesche s bēšymi pišmikami napišane: tu so broda truha, so wlošy kšihaja, kónki so stajaja, krej so puščęza,

suby šo torhaja atd. Khudy mužik mjěsčsje w šwojej móšćniczyj jenož pjecznowar, sa kotryž chzyšče šebi kusť kolbaski na šwoju pomasťu kupicz. W šwojej wutrobje mjěsčsje pak to horze požadanje, šwoju hrošnu brodu wotbucz, kotraž šo jemu niz jenož wobcžežna, ale tež strašćna bycz sdašče, hdy by nekajki polizaj jeho setkał, kiž móht jeho sa njewužitneho wagabondu džeržecz. Wón šo teho dla sšhrošli, do truharšćeje jstwy stupicz, hdžež wjele luda njebě, a na teho mišćtra tu próštwu stajicz, šo by tať dobry byť a jemu, khudemu mužej, Wože dla a darmo brodu wottruhal. Mišćtr, šo šmėjo a na njeho hladajo, šebi tu wěz khwilu pschemyšli a jemu, dokelž mjěsčsje dobru wutrobu a jemu tón wbohi mužik žel čžinjėsche, takle wotmolwi: nó, dha šhycze šo. Wón pak najhubjenišču britej wa, kotruž mjěsčsje, a praji pschi šebi: ščto dyrbať šebi dobru britej tupu ščžinicž a to ša nicžo a wo nicžo.

Wjes tym pak, šo teho muža dracžowasche, kiž nicžo prajicz a šo wobcžežowacz njeshnědžisče, dokelž šo jemu wscho Wože dla a darmo šta, tóšščto mužow — burow a měšćčanow — dó jstwy stupi a čži wschitzy šo na šawku pschi ščženje abo na stólzy, tam sestajane, šehydachu, docžakajo, doniž rjad brodu truhanja na nich pschindže. Š jenyum wot nich pak bėsčsje psyczť šobu pschiběžal, a tón hnydom žalošnje škwolesče a wujėsche. Mišćtr pak w šwojim džěle njefasta, ale šo jenož woprasča, ščto dha to šćocžo ma, šo tajku haru čžeri? Ničto pak jemu na to nicžo njewotmolwi, šhiba tón wbohi mužik, kiž rjekny: tón psyczť wschaf šebi najšterje myšli, šo budže jemu broda tež Wože dla truhana.

9.

Sudancžto 2.

Jeli čžorny, dha wón kóždeho
Rani abo mori,
Jeli běly, dha pak jeneho
Sahoji, hdyž ššhori.

My šmy prjedy prajili, šo pschenajeczje hoitwy gmejnskej pokladnicy dosčž pěkný pjenjes pschinješe, ale to je wschaf tež wěrnó, šo wschelazy knježa s města, kiž šebi hoitwu na wješnych gruntach wotnajeja, tam druhdy teko njewutšěleja, kaž jich hoitwa kšofšćtuje, dokelž tu wěz njeroshnyja. Tak wóndano tež jedyn tajki hoitwar nimale poš dnja po polach a kufach kracžesče, ale nicžo njewuhlada, šhiba na pošledku s daloka jeneho šajaza, kiž pak prjedy čžefny, hacž móžesče jeho tšělicž. Wón teho dla špěšćnje ša nim khwatasče, ale šajaza wjazny njewuhlada, ša to pak wješneho hólza, kiž kruny pašesče. Aha, šebi hoitwar pomyšli, tón drje budže wjedžecz, hdže je šajaz běžal. Wón wuczahny teho dla džěšćacžnowar a jón temu hólzej dawšči k njemu praji: „Šólczje, njeje tudy žadyn šajaz nimo běžal?“ Šaj, wotmolwi hólz. „A hdy dha je to bylo?“ šo hoitwar dale prasčesče. Šm, to bě loni džek do Wěrcžina — bėsčsje hólzowe wotmolwjenje. Šoitwar pak wocži wuwali a mjeršazy dale čžampasče.

Kóždy ma swojeho kraholza.

Pšchi železnizy steja male ale schwarne khezki, w kotrychž maja wobkedźbowarjo swoje wobydjenje se swojimi swojbnymi. Wulke wone njejsu, tola pak je tejsa ruma w nich, so móže jedyn se žonu a s džě-
czimi sbožomne žiwjenje wjeseč. A najnjeišchemu pšchětoru a swada se šušodami ženje nastacž njemóže, dofelž wobkedźbowar a jeho žona žanych nimataj. Hdyž tuczi ludžo tež wyšofu sdu nimaja, so móhli šebi kóždy džen šwinjazu pieczeni s křakym katom popšhecž, dha tola sfoťojnosč s nimi šwaczi a wobjeduje. S wjetřcha maja tež kruč šahrodki abo male pótko póbla, hdyž šebi wšhelke wužitne rostliny, kaž šolotej, bėrny a kórki našadžeja a někajsi tramnik šo tu a tam namaka, so móža šebi šwinjatko kornicz abo kofyczku džeržecž.

Do jeneje tajseje khezki pšchi nowonatwarjenej železnizy, kotraž s Budyšcina do Wjelecžina a dale wjedže, bėšchtaj nalėto Helichž Pėtr a jeho mloda žonka šacžahnytoj. Wón bė prjedy pola wojakow šlužik a nětko šlužbu jako wobkedźbowar dostač, dofelž bė šo se swojimi wopišmami jako šwėrny cžlowješ wupokajač. Šhubaj wobaj bėšchtaj, ale šwoju khezku bėšchtaj šebi se wšchej nušnej nadobu wuhotowatoj a w kólni kosa mjakotafše, kotruž bėšchtaj šebi kupikoj. Tuta kosa pak bė wina, so šo Pėtrej něšcto šta, čtož budžišche k jeho nješbožu wupanycz móhfo.

Šeho mloda žona bė k šwojimaj starschimaj na kermuschu ščła. Pėtr čhysche wokoło pokodnja, jako mėjesche kusč khwile, kofu dejicž, kaž bėšchtaj to se žonu wucziniťoj. Kosa pak bė tak šta a wobužna, so wón s nej nicžo dofonjecž njemóžesche. Žaťo bė wšcho špřtať, dopomni šo wón na to, so drje to lube šfo-
czatko šo teho dla wot njeho dejicž njeda, dofelž je šo na žonine šufnje a woblecženje nawucziko, a wón wobšankny po tajkim, šo jako žonka woblez. To šo tež wo prawdže derje radži a kosa s mėrom stejese, hdyž šo wón jako žona šwobletany k nej bližese. To jeho jara šwešeli, ale wón šo njemalo štróži, jako na dobo šakřyscha, so šo cžah na železnizy bliži. Tak wjele khwile jemu wysche njewosta, so by šo žonine woblecženje wušlez móhł, a teho dla wón tajki, kajkiž bė, na šwoje mėsto khwatašche, so by pokafať, so je wšcho w dobrym rjedže. Wodžer cžaha a wšchitzu šchafnarjo pšchi nimojėdženju woczı rošdžerjachu a se špodžiwanjom widžichu, so je dženska wobkedźbowar žona s cžornej brodu. Došho njetrajesche, dha Pėtra do pšchepřtanja wšachu a wón dyrbjesche šo bojecž, so wo šwoju šlužbu pšchiridže. Wón pak šo s žylej wėrnosčžu wušna, kať bė šo ta wėž mėla, a dofelž šo pokafa, so je wón, hačž runje w žonjazej drajče, tola šwoju pšchišlužbuošč se wšchej šwėrnosčžu dopjelnik, dha wón wot šarjadništwa železnizy 10 markow křwalobneho myta dosta. S tym pak je s noweho dopokafane, so je to pšchišłowo wėrne: hdy by kosa dlė-
šchn wopusč mėla, dha by něotremužkuliz woczı wubila.

Wuherski khėrlusch.

(Na wjeleštronške žadanje tudy s nowa wotečisčezane.)

Rječ kóždy na to kedžbu ma,
Kať džiwona wėž šo podafa
Tam we tym kraju wuherskim,
W tym wulkim mėšče Waradim.

To mėsta knjes najčėknišchi
žė přodžik w šwojim mandželštwi
Džowezicžku, knježnu póczėwıwı:
Theresia jej řekachn.

A tola bė wot mlodoseže
Wšcha pokna bohabojošče
A štajnje Boha wjeřšchneho
S modlenjom křwali špėwajo.

Hdyž bėšche pšchisčła k rošomej,
Šso šawda žyle Jesušej:
Šo čže byčž jeho njemješta,
Kaž w křacženizy šlub je ščinita.

Pšchi tym bė jara lubošna,
Šsej runja šforo njenam'ka,
Duž wulki knjes tež wobšanknu,
Šu šebi wšacž ša mandželštu.

Šej' starschej' wo nju prošese,
Nan a macž k temu šwolese,
A macž tej džowzy džese tak:
D luba, njepuščež teho wšchaf.

Ta džowka s płacžom prajesche:
 Mój nawoženja Jesuſ je,
 Tom' ſym ja hižom ſlubjena,
 So bych mój wenz jon' noſyła!

Nan paſ tej džowzy wotmolwi:
 To ſo cži cžinicž njehodži,
 Mój starichej hižom staraj ſmój,
 Hdže chze bycz potom woſtatſ twój?!

Tón knjes tež ſaſo pſchiſchoł je,
 Wſcho ſ k wawej beſche hotowe,
 Na tym paſ je ta njewjeſta
 Eſo wulzy jara ſrudžila.

A hnydom rano wona dže
 Do ſahrody a poſlaknje
 Wołajo ſ ſwojom' Jeſuſej,
 Riž na meſeče tež pſchiſchoł je.

Wón luboſnje ju poſtrowi,
 Wona paſ ſo taſ ſaſtroži,
 So ſ hańbu ſ ſemi hladajeſche,
 Paſ hnydom ſ njemu ſhwatajeſche.

Tež hnydom jeho ſnajesche,
 Sej' duch ſo ſ njemu horjesche;
 Wſchej' ſrudoby beſ ſabyła,
 Na kwaſ njej' wjazy ſpomnita.

Duž pocža Jeſuſ ryczeč s njej
 A poda ſkoty pjerſchežen jej:
 Hlaj luba! Tu maſch ſ weſtoſeči
 Sawdawſ wot mojej luboſeči.

Wona paſ rože ſamaſche
 A nawoženj dawajeſche,
 Prajizy: S tym ja pokaſam,
 So tebe ſamoh' lubo mam.

Duž džehčaj tutaj ſlubjenaj
 A wiſhelke kwětki ſchečipachčaj,
 Wón džesche ſ njej: Něk pój dha ty
 Wſchaf tež do mojej' ſahrody.

Wón ja ruku ju ſapſchija,
 Tu ſahrodu jej pokaſa,
 Riž w wóznym kraju mejesche,
 Tam wjele rožow kczjeſche.

Njewjeſta poſka wjeſela
 Tych dobrych plodow wophta:
 To wuprajicž ſo njemóže,
 Sčto tutych kraſnych plodow be.

Herzy a rjane ſpěwanje
 Ju wulzy jara ſwjeſeli,
 Tam cžiſte rečki bežachu,
 Riž ſlěboru ſo runachu.

Wón džesche: Moja njewjeſta!
 Ty ſahrodu ſy widžala,
 Za chzu něk ſaſo ſ tobu hič
 A tebe domoj' pſchewodžicž.

Njewjeſta ſ wulkej ſrudnoſeču
 Woteńdže ſ meſtu ſwojemu.
 Hdže chzesch? ju wacha napadže.
 Dom ſ nanej! wona prajesche.

Sčto je twój nan? ju praſchachu.
 Mój nan je wyſchſchi na meſtu.
 Sej wajchtaſ na to wotmolwi:
 Tón wyſchſchi je wiſchaf bjes džeczi.

Na draſeče paſ bu poſnata,
 So knježnicžta be woſebna.
 Na to ju hnydom wjedžechu
 Do teho meſta pſched radu.

Wona paſ pſchi tym ſawoſta:
 Mój nan je wyſchſchi toh' meſta,
 Wſched krótkim cžaſom, wěrcze mi,
 Eſym wuſchla ja won ſ wrotami.

Eſo rada temu džiwajeſche,
 Hdže była je, ſo praſcheſche,
 A kaſ jej' nana mjeno je
 Žim wupowjedacž dyrbejeſche.

Duž w starych piſmach pytaču
 A we nich tež to namtaču:
 So pſched lět ſto a dwazeczi
 Tam njewjeſtu ſu ſhubili.

A tola be ta njewjeſta
 Taſ mloda, beka, cžernojena,
 Kaž hołzy lětow pjatnacze
 Eſo jeje cžolo blyſchejeſche.

S teho je rada ſpoſnata,
 So tón ſtut pſchińdže wot Boha,
 A woni jej jeſeč dawachu,
 Wona paſ hnydom wobłědnu,

A džesche: Nicžo nježadam,
 Hač jeno: džicze pſchewodžam.
 So bych ja hiſeče doſtala
 To wotkaſanje Jeſuſa.

Hdyž ſo je to jej doſtaſe,
 So wjele ludži widžesche,
 Je hnydom cžiſche wuſnyła.
 Dha, ſchtóž tu na to kězbu ma,

A chze tu ſbóžnoſeč herbowacž,
 Tón dyrbi Boha lubowacž:
 Taſ budže Wóh tam po cžaſu
 Dacž jemu kraſnoſeč njebejeſtu.